

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

בפני כב' השופט אמיר טובי

התובע

עמי חזן
ע"י ב"כ עו"ד בלה חזן

נגד

הנתבעים

1. משה מלצר, רו"ח
2. אייל הרצוג, רו"ח
3. שמואל שפיגלר, עו"ד
הנתבעים 1 ו-2 ע"י ב"כ עו"ד לוטן טייטלר ואח'
הנתבע 3 ע"י ב"כ עו"ד אהוד שטיין ואח'

ובעניין:

התובע שכנגד

שמואל שפיגלר, עו"ד
ע"י ב"כ עו"ד יעל עשת ואח'

נגד

הנתבעים שכנגד

1. עמי חזן
2. אריה חזן
3. חזן אריה ובניו בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד בלה חזן

פסק דין

- 1
- 2
- 3 1. מדובר בתביעת רשלנות מקצועית שהוגשה כנגד הנתבעים 1 ו-2, רו"ח במקצועם וכנגד
- 4 הנתבע 3, עו"ד אשר שימש במועדים הרלוונטיים בא כוח התובע וסיפק לו שירותים
- 5 משפטיים. הרשלנות המיוחסת לנתבעים נוגעת לשלוש עסקאות מקרקעין בהן נקשר התובע
- 6 ובגין חוב בתשלומי מס בסכומים ניכרים, כפי שיפורט להלן.
- 7
- 8 במקביל הוגשה תביעה שכנגד מטעם הנתבע 3 בגין שכר טרחה המגיע לו בעבור טיפולו
- 9 המשפטי בענייניהם של הנתבעים שכנגד.
- 10
- 11 **עיקרי העובדות הדרושות**
- 12
- 13 2. התובע הנו מנהל ובעל מניות בחברת חזן אריה ובנו בע"מ (להלן: "חברת חזן") אשר רכשה
- 14 בשנת 1989, בשמה הקודם, אדמה חקלאית בשטח של כ- 60 דונם סמוך למושב נורדיה.
- 15 השטח הנ"ל גבל בשטח מחפרה אותה הפעיל אבי התובע, אריה חזן, בהתאם לזיכיון שקיבל

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 עוד בשנות ה- 60 ממינהל מקרקעי ישראל. בשנת 1990 רכש התובע יחד עם אביו שתי חלקות
2 פרדס פרטיות הצמודות למושב נורדיה בשטח של כ- 90 דונם.
3
- 4 מושב נורדיה (להלן: "המושב"), התובע ואחד יוסף טל, מתכנן ואדריכל במקצועו, יזמו הקמה
5 ובניה של שכונת מגורים על המקרקעין השייכים לתובע, לאביו ולחברת חזן. לצורך כך נחתם
6 ביום 22.10.1991 חוזה לפיו מכרו התובע ואביו למושב נורדיה וליוסף טל חלק מן המקרקעין
7 שבבעלותם בשטח של 78.558 דונם תוך שהותירו בידם שטח של 3.373 דונם באותה חלקה.
8 באותו מועד נחתם חוזה יזמות בין אותם צדדים, בו נקבע בין היתר חלקו היחסי של כל שותף
9 על פי חלקו במקרקעין. התובע ואביו החזיקו ב- 49% חלקים בחברת היזמות שעתידה היתה
10 לקום, מושב נורדיה החזיק ב- 49% ואילו יוסף טל קיבל 2%. לימים הוקמה חברת בוני נורדיה
11 בע"מ, אותה הקימו השותפים לצורך פרויקט הבניה. לטענת התובע, הואיל ולא היה לו כל
12 ניסיון בתחום המקרקעין והמסים, הוא פנה לנתבע 1 המתמחה במיסוי מקרקעין על מנת
13 שייצגו בכל הכרוך במו"מ לכריתת ההסכמים. הנתבע 1 היה מעורב, כך נטען, בפגישות
14 ובמועגים שהתנהלו לקראת חתימת ההסכמים ודרש בתמורה להתמנות כרואה חשבון של
15 החברה היזמית לכשתוקם. במהלך עבודות הבנייה בפרויקט, הצטרף הנתבע 2 למשרדו של
16 הנתבע 1 והוצג לתובע כמי שיטפל, בנוסף לנתבע 1, בענייני הפרויקט כמייצג ויועץ.
17
- 18 לאחר שיעוד המקרקעין עבר שינוי מחקלאות לבניה, אושרה בשנת 1992 תוכנית מפורטת
19 לבניית 270 יחידות דיור צמודי קרקע. כפי שנאמר כבר בפתח הדברים, בתביעתו מלין התובע
20 על התנהלותם המקצועית של הנתבעים בנוגע לשלוש עסקאות בהן נקשר, כדלקמן:
21
- 22 **העסקה עם משפחת וילנר** .5
- 23 בראשית שנת 1994 התייעץ התובע, לדבריו, עם הנתבע 1 לגבי האפשרות של העברת מגרש
24 שיוחד לו במסגרת הפרויקט, וזאת במתנה לאשתו. הנתבע 1, כך נטען, קבע כי המגרשים
25 שבבעלותו של התובע הינם נכס פרטי והעברת מתנה מעין זו אינה חייבת במס. לפיכך,
26 התקשר התובע ביום 10.3.1994 בהסכם לפיו העביר לאשתו במתנה וללא כל תמורה מגרש,
27 שהועבר ממנה לאחיה ואשתו, נתן וג'ויס וילנר. ביום 3.8.1994 ניתן אישור מס שבח להעברה
28 הפטורה ממס. אותו מגרש מצוי על חלקה 93 המיועדת לבניית שני קוטג'ים בבניין דו
29 משפחתי, וחציה השני של החלקה נותר בבעלות התובע. משפחת וילנר יחד עם התובע בנו על
30 החלקה הנ"ל שני קוטג'ים, כשכל אחד מממן את חלקו.
31
- 32 **העסקה עם משפחת איזקוביץ** .6
- 33 עם סיום הבניה של הקוטג' הנ"ל בחלקו של התובע, פנתה משפחת איזקוביץ לתובע בהצעה
34 לרכישתו. לטענת התובע, לאחר שנועץ עם הנתבע 1 שאל אותו הלה אם מכר בארבע השנים
35 האחרונות דירת מגורים בפטור ממס וכשנענה בשלילה, קבע הנתבע כי מדובר בנכס פרטי וכי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

1 מכירה זו פטורה ממס. לפיכך, נערך ביום 26.11.95 הסכם לפיו מכר התובע למשפחת
2 איזקוביץ את היחידה שהוקמה על המגרש הנ"ל. ביום 26.3.96 ניתן אישור מס שבח למכירה
3 הפטורה ממס ולרישום הבעלות בפנקסי המקרקעין.
4

7. העסקה עם משפחת ריימונד

5
6 התובע החזיק בבעלותו מחצית מחלקה נוספת בפרויקט נורדיה שמחציתה האחרת היתה
7 בבעלות אחיו. בראשית שנת 1996, בעקבות רצונו של האח לבנות את ביתו בחלקה, הוחלט
8 בין האחים לבנות בצוותא בית דו משפחתי הכולל שני קוטג'ים. לתובע היו אותה עת רווחים
9 נאים ממכירת המגרשים ובניית הפרויקט והוא ביקש להשקיע את כספו בדירות שיניבו לו
10 דמי שכירות והכנסה שוטפת. במהלך בניית היחידה, סיפר התובע לנתבעים 1 ו- 2 כי הוא
11 בונה על חלקה 40 מבנה דו משפחתי יחד עם אחיו, הכולל שתי יחידות. נתבע 1 חיווה דעתו כי
12 זה עתה יצאה "הוראת שעה" המאפשרת לתובע למכור את היחידה השייכת לו בפטור ממס
13 בתנאי שהבנייה תסתיים במהלך שנת 1996 וחווה המכר ייחתם עד סוף אותה שנה. הנתבע 1
14 הסביר לתובע כי מכירת הדירה בחלקה 93 בפטור ממס אינה שוללת את הפטור לדירה
15 בחלקה 40 שכן מדובר בהוראת שעה המאפשרת מכירת דירה נוספת בפטור ממס. התובע אף
16 פנה לנתבע 2 על מנת לוודא כי הוא עומד בקריטריונים של "הוראת השעה" ונתבע זה אימץ
17 את חוות דעתו של הנתבע 1 ללא כל הסתייגות.
18

19 בנייתה של דירת התובע על חלקה 40 הסתיימה בשלהי שנת 1996 וביום 29.12.1996 נחתם
20 הסכם מכר עם משפחת ריימונד לפיו מכר לה התובע את זכויותיו בדירה שהוקמה בחלקה
21 הנ"ל. גם בגין יחידה זו ניתן אישור מס שבח למכירה הפטורה ממס ולרישום הבעלות בספרי
22 האחוזה.
23

ההליכים בנוגע לשלושת העסקאות

24
25
26 8. ביום 2.7.96, עוד בטרם נכרתה העסקה עם ריימונד, הוציאו רשויות מס הכנסה שומה לפי
27 מייטב השפיטה לגבי המגרשים הפרטיים של התובע בפרויקט נורדיה, תוך שנקבע כי המגרש
28 שהועבר במתנה מהתובע לגיסו הינו חלק ממלאי עסקי של התובע, החייב במס. הנתבעים 1 ו-
29 2 הגישו השגה בשמו של התובע על שומה זו, בה טענו כי המגרש נמצא בבעלות התובע ואינו
30 מהווה מלאי עסקי כיוון שאין עיסוקו של התובע בקבלנות בניין.
31

32 ביום 3.12.96 נדרש התובע להמציא לידי רשויות מס הכנסה פרטים לגבי הבניה הנעשית על
33 ידו במושב נורדיה, לרבות מקורות מימון, בעלי מקצוע, מסמכי בניה וכיו"ב. לטענת התובע
34 הוא העביר דרישה זו לנתבע 2 על מנת שיטפל בה וכן העביר לידיו ולידי הנתבע 1 את מסמכי
35 הוצאות הבניה, אך מסיבה שאינה ידועה לו לא הוגש הדו"ח למס הכנסה ולא נדרש ניכוי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 הוצאות על פיו. הנתבעים העבירו אמנם לידי רשויות המס את המסמכים שנדרשו, אולם
 2 לטענת התובע לא השכילו לערוך חישובי רווח והפסד. תחת זאת הגישו אסופת מסמכים, ללא
 3 שערכו החישובים הנדרשים, כמתחייב מרואה חשבון המגיש לרשויות מס הכנסה מסמכי
 4 הוצאות על עסקה.
 5
- 6 לאחר שנערכו מספר דיונים במהלך השנים 1997-98, הוציא מס הכנסה הודעה לתובע על
 7 הטלת קנס גרעון בסך 388,753 ₪ לשנת 1995 וקנס בסך 76,604 ₪ לשנת המס 1996.
 8
- 9 .9 ביום 8.4.1998 הגיש התובע באמצעות הנתבעים 1 ו-2 השגה על השומות שהוציא מס הכנסה
 10 וכן השגה על קנס הגרעון שנקבע. לטענת התובע, ההשגה התבססה על הנימוק כי הנישום אינו
 11 עוסק בקבלנות בניין ולכן אין לחייבו במס הכנסה בגין דירות שנמכרו ולגביהן ניתן פטור ממס
 12 שבח.
 13
- 14 בתאריך 9.11.98 הוציא מס הכנסה שומות לתובע לשנים 1992-96 בהן נקבע כי מעמדו
 15 בפרויקט נאות נורדיה כמי שעוסק בקבלנות, ומכאן שעסקאותיו במגרשים הפרטיים
 16 בפרויקט הני"ל, על פי עיסוקו, מהווים מלאי עסקי החייב במס. התובע פנה לנתבעים 1 ו-2 על
 17 מנת שיטפלו בצווים שהוצאו, ואלה הפנו אותו לנתבע 3 שלדבריהם הנו מומחה בענייני מס
 18 העובד עמם באופן קבוע.
 19
- 20 .10 ביום 15.12.98 הגיש התובע, באמצעות הנתבע 3, ערעור על השומות שהוציא מס הכנסה
 21 במסגרת עמ"ה 1093/98 בבית המשפט המחוזי בתל אביב. בערעור נטען בין היתר כי הבניה
 22 הפרטית שנעשתה על ידי התובע הנה פרי תכנון עצמאי באמצעות קבלני בניה והיתה ללא קשר
 23 לפרויקט. כמו כן נטען כי מס הכנסה קבע עלויות בניה תוך שימוש בתדריך מיושן וכי העלויות
 24 שנקבעו על ידו הן בלתי סבירות.
 25
- 26 בית המשפט דחה את הטענה המקדמית אותה העלה הנתבע 3 לפיה קיימת מניעות העומדת
 27 כנגד רשויות מס הכנסה להוצאת שומות בגין העסקאות הנדונות מאחר והשומות עומדות
 28 בסתירה לשומות שהוצאו לגבי אותן עסקאות על ידי מנהל מס שבח.
 29
- 30 בפסק דינו מיום 6.8.2003 דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של התובע בשאלת סיווג
 31 שלוש עסקאות המקרקעין הנדונות וקיבל את עמדת מס הכנסה, אגב חיוב התובע בהוצאות
 32 משפט בסך 15,000 ₪. עוד נקבע לעניין ההכרה בהוצאות התובע בעסקאות הני"ל כי התובע
 33 לא חזר על טיעונו בנושא עלויות הבניה בסיכומים שהגיש ולכן אין מנוס מאימוץ עמדת מס
 34 הכנסה לעניין זה. לטענת התובע, עיון בסיכומים שהגיש הנתבע 3 מלמד כי הלה זנח את
 35 הטענה להכרה בהוצאות הבניה.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1
- 2 11. ביום 1.9.2003 הוציא מס הכנסה שומות עבור שלוש העסקאות, לפיהן חויב התובע בתשלום
- 3 מס כלהלן: עבור העברת המגרש למשפחת וילנר - 121,230 ₪; עבור מכירת הדירה למשפחת
- 4 איזקוביץ - 491,400 ₪; עבור העסקה עם משפחת ריימונד - סך 527,532 ₪.
- 5
- 6 12. ערעור שהוגש לבית המשפט העליון על פסק הדין בעמ"ה 1093/98 נדחה תוך שבית המשפט
- 7 מציין בפסק דינו מיום 2.2.05 כי מדובר בעסקאות פירותיות וכי נסיבות המקרה מלמדות
- 8 שמדובר בעסקאות המהוות "עסקת אקראי בעלת אופי מסחרי".
- 9
- 10 13. לאחר מתן פסק הדין, הורה הנתבע 3 לתובע, כך לטענתו, להגיש דו"ח מתקן לשומות תוך
- 11 דרישת הוצאותיו. גם הנתבעים 1 ו-2 תמכו בעמדתו זו של הנתבע 3. משלא נענתה בקשת
- 12 התובע על ידי רשויות המס, הוגשה על ידו תובענה חדשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב
- 13 במסגרת ה"פ 665/05 בה עתר להכיר בהוצאותיו בעסקאות המקרקעין הנ"ל.
- 14
- 15 רשות המסים עתרה למחיקת התובענה על הסף אך בקשתה נדחתה ע"י בית המשפט המחוזי.
- 16 בר"ע שהוגשה לבית המשפט העליון התקבלה והתובענה נמחקה תוך שבית המשפט מציין כי
- 17 התובע בחר במסלול שגוי וכי קיים מסלול תקיפה מנהלי אחר בעניין.
- 18
- 19 14. בהמשך לקביעת בית המשפט העליון, הגיש התובע לבית המשפט המחוזי בתל אביב עמ"ה
- 20 1244/07 שיעקרו פתיחת השומות לשנים 96-1994 ותיקון. רשות המסים הגישה בקשה
- 21 למחיקת ההליך על הסף מחמת מעשה בית דין. הבקשה התקבלה תוך שבית המשפט מדגיש
- 22 כי ניתנה לתובע הזדמנות לטעון לגופן של השומות, להמציא נתונים וראיות והוא בחר שלא
- 23 לעשות כן תוך שהוא שם את מלוא יתרו על שאלת סמכותו של פקיד השומה בקשר עם סיווג
- 24 העסקאות. 2
- 25
- 26 ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, נדחה על ידי בית המשפט העליון בפסק דין מיום
- 27 4.1.2009. גם בפסק דין זה ציין בית המשפט העליון כי לתובע היה יומו בבית המשפט בכל
- 28 הנוגע לחישוב השומה ולחישוב הניכויים אלא שמטעמים השמורים עמו הוא בחר לזנוח את
- 29 הטענות שהעלה בהקשר זה תחילה, ומיקד את טיעוניו בשאלת הסמכות ובשאלת סיווג
- 30 העסקאות.
- 31
- 32 תמצית טענות התובע
- 33
- 34 15. בתביעתו מלין התובע על התנהלותם המקצועית של הנתבעים והטיפול בענייניו אשר היה
- 35 רשלני, בלתי מקצועי והסב לו לדבריו נזקים והפסדים כבירים. טענות רבות העלה התובע

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

1 כנגד הנתבעים ואולם דומה כי העיקריות בהן הן שתיים - ראשית נטען כי הנתבעים לא דאגו
2 לבחון וליישם נכונה את ההלכות המשפטיות החלות על העסקאות, ובייחוד בכל הנוגע לסיווגן
3 כעסקאות שנעשו במישור ההוני או הפירותי. שנית, הנתבעים נמנעו מעריכת דו"ח רווח
4 והפסד בנוגע לעלויות הבניה, וסמכו יחבם על טענת הסמכות וסיווג העסקאות. אילו דאגו
5 לערוך ולהגיש דו"ח כאמור יכול היה התובע לדרוש החזר מס בגין הפסדיו מהעסקאות נשוא
6 הדיון, תחת להיות מחויב בתשלומי מס שאינם מבוססים על שומת אמת.

7

8

תמצית טענות הנתבעים 1 ו-2

9

10 16. בפתח כתב הגנתם טענו הנתבעים כי התובע לא ביקש וממילא לא קיבל חוות דעת או תכנון
11 מס בקשר עם העסקאות אותן בצע, ואלו נערכו על פי שיקול דעתו הבלעדי. עוד הפנו לכך
12 שבחודש יולי 1996 הוציאו רשויות מס הכנסה לתובע שומה לפי מיטב השפיטה בה התייחסו
13 בין היתר, למגרש שהועבר בשנת 1994 למשפחת וילנר כמלאי עסקי. שומה זו המפרטת את
14 עמדת אגף מס הכנסה נשלחה והתקבלה אצל התובע עצמו. על שומה זו הגישו הנתבעים
15 השגה בשם התובע ולאחר שפקיד השומה הוציא שומה בצו ביום 9.11.98 הועבר הערעור בפני
16 בית המשפט המחוזי, כמו גם יתר ההליכים המשפטיים, לטיפולו וניהולו של הנתבע 3.

17

18 17. לגופן של הטענות שהעלה התובע, השיבו הנתבעים כי לא הוצגה כל ראיה להמלצה שניתנה
19 מפיהם למכור נכס זה או אחר או להבטחה כי עסקאות המכר יהיו פטורות ממס. בהקשר לכך
20 ציינו הנתבעים 1 ו-2 כי פסק הדין שניתן בע"א 9412/03 היה תקדימי במובן זה שהוא דן
21 בשאלה האם מוסמך פקיד השומה להתערב ולשנות שומות סופיות שהוצאו מכח חוק מיסוי
22 מקרקעין על ידי מנהל מס שבח ולהכפיף לפקודת מס הכנסה. נטען כי בית המשפט מצא
23 שאין בהוראות החוק והפקודה הוראה המסדירה את תיאום הסמכויות בין אגפי המיסוי
24 השונים ועקב כך נוצרת דואליות היוצרת התנגשות סמכויות ולכן הוא נדרש ליצור פתרון "יש
25 מאין" הנסמך על עקרונות מתחום המשפט המינהלי והנוגע למבחן שינוי החלטה מינהלית.

26

27 אשר לטענה אותה העלה התובע כי אילו הוצגו הוצאות ועלויות הבניה אזי היה מסתבר שמכר
28 את הדירות בהפסד ולפיכך כלל לא היה נדרש לשלם מס בגין מכירתן, השיבו הנתבעים כי
29 מדובר בטענה חסרת שחר המוועלית בעזות מצח. ראשית, הפנו הנתבעים לכך שאף התובע
30 מודה כי קלסרי ההוצאות הכוללים תיעוד לגבי הבניה נמסרו לרשויות מס הכנסה. שנית, די
31 לעיין במסמכים אותם הציג התובע עצמו על מנת להיווכח כי מדובר בטענה שקרית וכי
32 התובע הפיק רווחים נאים ממכירת הדירות.

33

34

35

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
- תמצית טענות הנתבע 3
18. בפתח הדברים טען הנתבע 3 כי התובע לכל אורך הדרך לא הליון, לא במפורש ולא במשתמע, על דרך טיפולו בענייניו ולא העלה כל השגה לגבי הייצוג והטיפול שניתן לו. נאמר כי כל ההליכים והפעולות בהם נקט הנתבע 3 בשמו של התובע נעשו לאחר הפעלת שיקול דעת מקצועי ולאחר שהתובע קיבל את כל ההסברים הנחוצים. התובע אשר היה מעורב בכל פרט והיה שותף בקבלת ההחלטות, היה שבע רצון מאופן הטיפול ואף העביר לנתבע 3 תיקים משפטיים בהם טיפלו עורכי דין אחרים. יתר על כן, התובע בקש מהנתבע לייצג אותו בתביעה זו אותה התעתד להגיש כנגד הנתבעים 1 ו- 2 בלבד. בקשה זו אינה עולה בקנה אחד עם הטענות אותן מעלה התובע בנוגע להתנהלות המקצועית של הנתבע 3. זאת ועוד, התובע אף ביקש להתקבל כמתמחה במשרדו של הנתבע 3. אלא שגישתו השתנתה לנוכח החוב אותו צבר בגין שכר טרחה המגיע לנתבע 3 עבור טיפולו בענייני השונים, ומשנוכח לדעת כי הנתבע עומד על סילוק מלוא החוב המגיע לו. או אז החליט התובע לצרף א הנתבע 3 לתביעה בתיק דנא, וזאת במטרה להתחמק מתשלום אותו חוב ולמצער בניסיון להתמקח על גובהו.
19. לגופן של טענות ציין הנתבע 3 כי ערעורו של התובע לבית המשפט התמקד בשתי טענות - הראשונה דרישתו להכיר בכך שהמשיכות בגובה 13 מיליון ₪ מהחברה שבבעלותו אינם בגדר שכר או דיבידנד כפי שקבע פקיד השומה והשניה טענתו כי 16 המגרשים השייכים לתובע ולאביו מהווים נכס פרטי ואינם בבחינת מלאי עסקי כפי קביעת פקיד השומה. הטענה הראשונה אותה העלה התובע באמצעות הנתבע 3 קרי כי הסכומים שנמשכו על ידו מהחברה הן בגדר הלוואות ואינם בבחינת דיבידנד, התקבלה על דעת בית המשפט. ערעור שכנגד שהוגש לעניין זה על ידי פקיד השומה נדחה על ידי בית המשפט העליון. הטענה השניה לפיה המגרשים אינם מהווים נכס פרטי נדחתה אמנם על ידי בית המשפט אך ההישג הגדול המתבטא בכך שבית המשפט קיבל את טענות התובע בנוגע לסוגיה הראשונה, ובכך נחסכה לתובע חבות מס בסך 4 מיליון ₪, נשתכח מלבו של התובע.
20. בנוסף, הכחיש הנתבע 3 את שמייחס לו התובע כאילו זנח את הטענה לגבי הוצאות הבניה. לדבריו, הקלסרים שהכילו את מסמכי וחשבונות הבניה היו בפני פקיד השומה עוד בטרם הועבר התיק לטיפולו ואין בהם דבר שיש בו כדי להקטין את חבות המס של התובע מעבר לשיעור ההוצאות שנקבעו על ידי פקיד השומה. טענתו של התובע לעלויות בניה בגובה \$1,000 למ"ר אינן נתמכות בראיות כלשהן ואין בידי התובע מסמכים המאוששים סכום זה.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
- התביעה שכנגד - טענות התובע שכנגד
21. בתביעה שכנגד עתר התובע שכנגד (הנתבע 3) לחייב את התובע, אביו והחברה שבבעלותו בתשלום שכ"ט המגיע לו בגין טיפולו בענייניהם השונים כדלקמן:
- 21.1 לאחר שהנתבע 3 קיבל על עצמו לטפל בהגשת ערעור מס הכנסה בשם התובע, פנה אליו הלה בבקשה לטפל גם בסכסוך שנתגלע בינו לבין מושב נורדיה. לאחר שנורדיה סרבה להעביר את הסכסוך להכרעת בורר בקש התובע את הנתבע 3 להגיש בשמו ובשם אביו תביעה נגד המושב בכל הנוגע לזכויותיהם עפ"י שלושה חוזים - חוזה מכר מקרקעין, חוזה כריה וחוזה יזמות אשר לטענת התובע הופר על ידי נורדיה.
- עו"ד דניאל רזומוב מונה לשמש כבורר במחלוקת בין הצדדים. עבור שירותיו בניהול הבוררות נדרשו הנתבעים שכנגד לשלם שכ"ט עו"ד בשיעור 12% בתוספת מע"מ מכל סכום שייפסק על ידי הבורר, מעבר לסך של 20,000 דולר בתוספת מע"מ ששולם על ידם בתחילת שנת 2000 ובמהלכה. הליך הבוררות החל בשנת 2000 והסתיים בשנת 2005 ובמסגרתו התקיימו כ 70 ישיבות, הוגשו מאות מסמכים והעידו 12 עדים. בסופו של ההליך נפסקו לתובע פיצויים בסך 5,528,713 ₪ נכון למועד הגשת התביעה שכנגד. לפיכך, נטען כי שכה"ט המגיע לתובע שכנגד בגין הליך זה מסתכם בסך 772,914 ₪ בתוספת מע"מ.
- 21.2 בחודש ינואר 2004 ערך התובע שכנגד הסכם בין הנתבעים שכנגד לבין אחד, אשר נאמן, למכירת זכויות הטמנת פסולת ושיקום המחפרה בנורדיה תמורת 1,214,000 ₪ בתוספת מע"מ. עבור טיפולו בעניין זה מגיע לתובע שכנגד לדבריו סך של 30,232 ₪ נכון למועד הגשת תביעתו.
- 21.3 ביולי 2004 פנה הנתבע שכנגד 1 לתובע שכנגד ובקש לקבל על עצמו את ייצוגו ואת ייצוג שאר בני משפחתו בעניינים נגד בל"ל. אלה כללו טיפול בהוצל"פ והופעות בבימ"ש בתביעות שהוגשו כנגד הנתבעים שכנגד, חברות בשליטתם ובני משפחותיהם ע"י בנק לאומי ותביעה שהוגשה על ידם נגד בל"ל שהיו בטיפולו של עו"ד אחר והועברו לטיפול התובע שכנגד. הוסכם כי הנתבעים שכנגד ישלמו לתובע שכנגד סך \$1,000 בתוספת מע"מ לכל ישיבת בית משפט וכל תגובה שתידרש ע"י ביהמ"ש. בגין הליכים אלה עמד חובם של הנתבעים שכנגד, לאחר ססילקו חלק מהמגיע מהם, על סך 48,965 ₪ נכון למועד הגשת התביעה.
- בנוסף, ייצג התובע שכנגד את הנתבעים שכנגד בתביעות שהוגשו נגדם על ידי בנק לאומי ואשר טופלו ע"י עו"ד גלוסקה והועברו לטיפולו. זאת לאחר שבקשה לרשות להתגונן שהגישו

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 הנתבעים שכנגד נדחתה על ידי ביהמ"ש. התובע שכנגד הגיש ערעור לבית המשפט העליון
 2 שהתקבל בחלקו והתיק הוחזר לביהמ"ש המחוזי אשר בהמלצתו ניהלו הצדדים מו"מ
 3 ממושך. בסיומו של המו"מ הושג הסדר שחשך לנתבעים שכנגד תשלום סך של כ 10 מיליון ₪.
 4 עבור הטיפול בקשירת הסכם הפשרה מגיע לתובע שכנגד לשיטתו, שכר ראוי בשיעור 5%
 5 מסכום החוב שנחשך לנתבעים שכנגד, בסך 765,619 ₪ נכון למועד הגשת התביעה.
 6
- 7 21.4 ביום 19.1.06 הגיש התובע שכנגד עפ"י בקשת הנתבע שכנגד תביעה כספית נגד פקיד השומה
 8 נתניה (ת.א 1210/06 בבימ"ש השלום בנתניה). בגין תביעה זו מגיע לתובע שכנגד שכ"ט בסך
 9 20,734 ₪ נכון למועד הגשת התביעה.
 10
- 11 21.5 בגין טיפולו בה"פ 665/05 והליכי הביניים במסגרת תובענה זו שהוגשה לבית המשפט המחוזי
 12 בתל אביב וכן ברע"א 11913/95 מגיע לתובע לדבריו סך 60,000 ₪ בתוספת מע"מ. מתוך
 13 סכום זה שלמו הנתבעים שכנגד סך 25,000 ₪ ונותרו חייבים סך 35,000 ₪ העומדים נכון
 14 למועד הגשת התביעה ע"ס 54,102 ₪.
 15
- 16 21.6 עבור הטיפול בעמ"ה 1019/06 בבית המשפט המחוזי בתל אביב מגיע לתובע לשיטתו שכ"ט
 17 עו"ד בסך 20,000 ₪. ע"ח חוב זה שלמו הנתבעים שכנגד סך 10,000 ₪. לפיכך יתרת החוב
 18 בגין רכיב זה, נכון למועד הגשת התביעה, עומד ע"ס 14,803 ₪.
 19
- 20 21.7 עבור הגשת ערעור בעתירה למחיקת ערעור שהוגש ע"י פקיד השומה (בש"א 11403/03) מגיע
 21 לתובע לטענתו הסך של 10,000 ₪ ונכון למועד הגשת התביעה סך 16,434 ₪.
 22
- 23 22. סה"כ יתרת חובם של הנתבעים שכנגד לתובע שכנגד עומד על פי תביעתו ע"ס 1,723,803 ₪.
 24
- 25 טענות הנתבעים שכנגד
 26
- 27 23. בפתח כתב הגנתם, העלו הנתבעים שכנגד מספר טענות סף ובכללן טענת התיישנות לגבי רכיבי
 28 התביעה המתייחסים להליכים משנת 1999 ומשנת 2000.
 29
- 30 עוד טענו הנתבעים שכנגד כי לאורך השנים, בראשיתו של כל שירות משפטי שניתן על ידי
 31 התובע שכנגד, הוא דאג לקבוע את שכר טרחתו ולטפל בכל תיק ותיק רק לאחר תשלום
 32 שכה"ט בשיקים מעותדים. לטענת הנתבעים שכנגד, הקפיד התובע שכנגד הקפדה רבה בכל
 33 הנוגע לשכר טרחתו וגבייתו מראש וככל שנתגלה הפרש, דאג לשגר מכתבי תזכורת. עוד
 34 הוסיפו הנתבעים כנגד כי עד להגשת התביעה שכנגד לא היה ידוע להם כי הם חייבים שכר
 35 טרחה בסכום כלשהו לתובע שכנגד. יתר על כן, הוסכם בין הצדדים כי בתיקים בהם לא

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 יתבצעו כל שלבי העבודה, יוחזרו כספים שנגבו ביתר. אלא שבפועל התובע שכנגד מעולם לא
 2 החזיר לנתבעים שכנגד כספים ששולמו ביתר עבור עבודה שלא נעשתה ושולמה מראש.
 3 הנתבעים שכנגד לא קיבלו אף לא מכתב אחד בדרישה לתשלום שכ"ט שלא שולם לתובע.
 4
- 5 24. לטענת הנתבעים שכנגד, הם שלמו לתובע שכנגד בעבור טיפולו בהליך הבוררות מול מושב
 6 נורדיה סך של 213,173 ₪ נכון למועד הגשת התביעה. בהקשר להליך זה ציינו הנתבעים שכנגד
 7 כי עד היום לא קיבלו ממושב נורדיה את הכספים שנפסקו להם ע"י הבורר, בין היתר נוכח
 8 מחדלי התובע שכנגד.
 9
- 10 25. אף לגבי יתר רכיבי התביעה שכנגד, טענו הנתבעים שכנגד כי שכה"ט המגיע מהם לתובע
 11 שכנגד שולם במלואו וכי אינם חייבים כל סכום איזה שהוא.
 12
- 13 ד י ו ן - התביעה העיקרית
 14
- 15 טענת ההתיישנות 26.
 16
- 17 26.1 הנתבעים העלו בגדר כתב הגנתם וכן בסיכומיהם טענת סף לפיה התיישנה התביעה ולכן מן
 18 הדין להורות על סילוקה על הסף. לטענתם, התובע היה מודע לעמדת מס הכנסה לפיה
 19 המגרשים שבבעלותו מהווים מלאי עסקי ועסקה בהם חייבת במס, עוד בשנת 1996. ביום
 20 1.4.98 נשלחו לתובע הודעות על הטלת קנס גרעון בגין שנות המס 96-1995 בין היתר ביחס
 21 לשתי עסקאות מכירת הקוטגים נשוא הדיון. משמע כי כבר באותו מועד ידע התובע כי
 22 קיימת חבות במס מבחינת מס הכנסה, ומכאן שהגשת התביעה ביום 13.10.2009 נעשתה
 23 בחלוף תקופת ההתיישנות.
 24
- 25 26.2 טענה זו דינה להדחות. עמדתו של פקיד השומה לא היוותה משום קביעה סופית וזו הפכה
 26 לסופית רק עם מתן פסק דינו של בית המשפט העליון בע"א 9412/03 ביום 2.2.2005. רק אז
 27 נקבע באופן סופי כי חרף קביעת מס שבח מקרקעין, ועל אף הפטור שניתן לתובע בגין שלוש
 28 העסקאות, רשאי היה פקיד השומה להתערב, לשנות החלטה מנהלית של מס שבח ולסווג
 29 העסקאות כפירותיות ולהטיל מס הכנסה בגינן. רק בשלב זה, הפכה קביעתו של פקיד השומה
 30 לסופית ומחייבת ולתובע קמה עילת תביעתו, נוכח הטענות אותן הוא מעלה כנגד הנתבעים.
 31 ברי כי אילו היו טענות התובע, אותן העלה באמצעות הנתבעים, מתקבלות בבית המשפט
 32 העליון, הרי שתביעה זו, במתכונתה הנוכחית, לא היתה מוגשת כלל.
 33
- 34 26.3 די באמור לעיל על מנת להוביל לדחיית טענת ההתיישנות, ומכאן שיש לבחון התביעה לגופא.
 35

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

1

2

חוות דעתם של הנתבעים שגויה ובלתי מקצועית - האמנם?

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

27. כפי שצוין לעיל, אחת משתי טענותיו העיקריות של התובע, הנה הטענה כי חוות הדעת שניתנה לו על ידי הנתבעים 1 ו-2 תחילה ולאחר מכן על ידי הנתבע 3 היתה שגויה מיסודה ובלתי מקצועית. לשיטתו, אנשי מקצוע מנוסים, סבירים ומיומנים במקומם של הנתבעים היו נמנעים מליטן חוות דעת בנוגע לסיווג העסקאות והיו צריכים לדעת ולצפות כי פקיד השומה יטיל בגינן מס הכנסה.

28. ראשית יש לאבחן לעניין טענה זו בין הנתבעים 1 ו-2 מצד אחד לבין הנתבע 3 מן הצד האחר. התובע מודה הן בכתב התביעה והן בתצהיר עדותו הראשית (ת/2) כי הפניה אל הנתבע 3 נעשתה לאחר שפקיד השומה הוציא שומות בגין שלוש העסקאות בהן מדובר. מכאן, שהטענה כי ניתן לתובע ייעוץ שגוי או חוות דעת מוטעית עובר להתקשרותו באותן עסקאות וכי אילולא אותה חוות דעת היה נמנע מכריתת אותם הסכמים, משוללת כל יסוד ואחידה.

שנית, לבד מעדותו של התובע עצמו, לא הוצגה כל ראיה חיצונית לגבי ייעוץ שניתן כביכול על ידי הנתבעים 1 ו-2 עובר לכריתת העסקאות, ממנה עולה כי התובע לא יחויב במס הכנסה. בחקירתו הנגדית בפניי, אישר התובע כי מי שטיפל בעריכת הסכמי המכר והגשת דוחות המש"ח בגינן למס שבח היה עו"ד אריאל פלג, שלא נתבע כאן. התובע טען כי חוות הדעת ניתנו בעל פה "אסמכתא אין לי אבל דיבורים היו הרבה" (נעמ' 23 שורה 19 לפרוטוקול הדיון מיום 7.9.2011). ספק אם עדותו היחידה של התובע לעניין זה, בייחוד לנוכח המגמתיות שאפיינה אותה אליה אדרש בהמשך, יש בה כדי להרים את נטל ההוכחה המוטל עליו.

29. אלא שגם אם הייתי מקבל את טענות התובע לגבי הייעוץ וחוות הדעת שניתנו לו על ידי הנתבעים, לא היה בכך כדי לבסס תבות כלשהי או להצביע על רשלנות מקצועית מצדו. אנמק מסקנתי זו.

בטרם אדרש לפרטי הטענה, אני רואה להפנות לכך שמושכלות ראשוניים הם שבתביעת רשלנות מקצועית, הנטל להוכיח את יסודות עוולת הרשלנות מונח לשכמו של התובע. מדובר בנטל שאינו מן הקלים. עמד על כך בית המשפט בע"א 989/03 חטר-ישי נ' חינון פ"ד נט(4), 796 בקבעו כי:

"בהקשר זה, על התובע הנטל להוכיח, כי אלמלא התרשלות עורך הדין תוצאת פסק הדין הייתה משתנה לטובתו (ראו: א' יעקב "רשלנות בין כותלי בית המשפט: לשאלת אחריותם המקצועית של עורכי דין במסגרת

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 הדיון המשפטי עיוני משפט כו (תשס"ב) 5, בע" 22-21, 58-57. זהו נטל
 2 כבד מבחינה ראייתית, שכן כל מי שהתנסה בהליכי משפט יודע, כי אין
 3 לדעת בוודאות את תוצאותיהם של הליכים משפטיים עד למתן פסק דין
 4 חלוט, ואין לדעת כיצד היו נראים פני הדברים לו היו ההליכים מתנהלים
 5 באופן שונה".
- 6
- 7 יתר על כן, בשורה ארוכה של פסקי דין נקבע כי עורך דין, רו"ח, רופא וכל בעל מקצוע עשוי
 8 לשגות בשיקול דעתו. לא כל טעות כאמור תחייבו ברשלנות. "גם עורך דין סביר ונבון ומלומד
 9 יכול ויטעה בשיקול דעתו: אם לשופט בשר ודם מותר לטעות, לעורך דין לא כל שכן. החובה
 10 המוטלת על סניגור כלפי לקוחו אינה שלא לטעות בשיקול-דעתו: החובה היא לשיקול דעתו
 11 כמיטב יכולתו וידיעתו." (מתוך דברי כב' השופט חיים כהן בע"א 737/75 רוטימן נ' אדרת,
 12 פד"י ל (3), 75, 80). יפים לעניין זה גם דברי כב' השופט ד' לוי בע"א 57/86 לוי נ' שרמן, פד"י
 13 מד' (4), 464-465:
- 14
- 15 "אמור מעתה - עורך-דין חב חובת זהירות והפעלת מיומנות סבירה
 16 בטפלו בענייני לקוחו בייעוץ, בייצוג ובכל דרך שהיא. מובן שמידתן של
 17 אלה רבה, אם לא החלטית, אך עם זאת לא כל כישלון של עורך דין ייתפס
 18 כהפרת החובה, שכן למרות הטלת חובות אלה, שהן רחבות למדי,
 19 מכירים עדיין בכך, שלא ניתנה תורת עריכת הדין למלאכי השרת; גם הם
 20 עלולים לטעות בשיקול דעת. טעות כזו אין בה לחייב עורך-דין ברשלנות."
- 21
- 22 30. התובע לא הציג כל חוות דעת מקצועית או אסמכתא משפטית אחת ממנה ניתן ללמוד כי
 23 הטענות שהעלה הנתבע 3 בעמ"ה 1093/98 היו מופרכות או שגויות מעיקרן. בסיכומיה מפנה
 24 ב"כ התובע לשני פסקי דין האחד שניתן בתיק עמ"ה 286/91 הראל אליעזר נ' פקיד שומה
 25 נתניה והשני ניתן בתיק עמ"ה 17/92 הראל איתן נ' פקיד שומה עכו (31.8.93). לשיטתה פסקי
 26 הדין הנ"ל תומכים בעמדתו של פקיד השומה כי העסקאות נשוא ענייננו הן עסקאות
 27 אקראיות שטיבן מסחרי ולכן יחויבו במס הכנסה. נטען כי הנתבע 3 הפר את חובתו
 28 המקצועית ונהג ברשלנות שעה שהתעלם מאותם פסקי דין.
- 29
- 30 פסקי הדין אליהם הפנתה ב"כ התובע אין בהם כדי לתמוך כהוא זה בטענותיה. בפרשת הראל
 31 איתן מדובר היה על מתווך מקרקעין בעל מניית בחברה העוסקת בתיווך מקרקעין ובשתי
 32 חברות בניה. הדיון נסב סביב דירה אותה מכר המערער שם, לדבריו בעסקה פרטית שאינה
 33 קשורה לעיסוקו ואשר לגביה קבע פקיד השומה כי מדובר בעסקת אקראי בעלת אופי מסחרי
 34 החייבת במס. ראשית, באותו מקרה כלל לא נדונה השאלה באם מוסמך פקיד השומה לסווג
 35 עסקה כעסקה פירותית ולהטיל עליה מס הכנסה לאחר שכבר סווגה כעסקה הונית בשומה

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 סופית שהוצאה על ידי מנהל מס שבח מקרקעין. שאלה זו כאמור עמדה במרכזו של הערעור
 2 שהגיש הנתבע 3 בשמו של התובע. שנית, באותו פסק דין קיבל בית המשפט דווקא את עמדת
 3 המערער שם וקבע כי חרף עיסוקו בתיווך מקרקעין ועל אף היותו בעל מניות בחברות בניה,
 4 הרי שמדובר בעסקה פרטית שאינה נושאת אופי מסחרי. משום מה ועל אף קביעתו זו של בית
 5 המשפט אשר דחה את עמדת מס הכנסה, המשיכה ב"כ התובע לטעון בלהט כי היה על
 6 הנתבעים להסיק מאותו פסק דין שהעסקאות כאן יסווגו כעסקאות החייבות במס הכנסה.
 7
- 8 גם פסק הדין שניתן בפרשת הראל אליעזר אין בו כדי לסייע בידי התובע. דובר שם על מכירתן
 9 של מספר דירות בידי מי שעסק בתיווך מקרקעין. פקיד השומה בקש לראות בדירות שנמכרו
 10 מלאי עסקי. גם שם קיבל בית המשפט את מרבית ערעורו של הנישום וקבע כי אין מדובר
 11 במלאי עסקי למעט שתי דירות אשר מכירתן הוגדרה כעסקת אקראי בעלת אופי מסחרי. כמו
 12 בפסק הדין הקודם, גם כאן כלל לא עמדה לדיון שאלת סמכותו של פקיד השומה לסווג עסקה
 13 במקרקעין כעסקה פירותית לאחר שסווגה כעסקה הונית על ידי מנהל מס שבח מקרקעין.
 14
- 15 31. אלא שלדעתי, הראיה הניצחת לכך שהנתבעים לא העלו בעמ"ה 1093/98 טענות סרק
 16 המעידות על חוסר מקצועיות וחוסר בקיאות בהלכות החלות, מצויה בפסק דינו של בית
 17 המשפט העליון בע"א 9412/03. די לקרוא בעין בוחנת את פסק הדין על מנת לעמוד על כך
 18 שנידונו בו סוגיות מורכבות שלא ניתן להן קודם לכן מענה חד משמעי.
 19
- 20 נפתח תחילה בפסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב בעמ"ה 1093/98 אשר דחה את
 21 ערעורם של התובע ואביו ביחס למיסוי שלושת העסקאות נושא הדיון, תוך שקבע כי פקיד
 22 השומה היה מוסמך לסטות מהקביעות של מנהל מס שבח ולסווג את העסקאות כעסקאות
 23 פירותיות. באותו פסק דין בחן בית המשפט המחוזי גם שאלת סיווגן של משיכות כספים
 24 שביצע התובע מהחברה שבבעלותו, בהן ראה פקיד השומה משיכת דיבידנד החייבת במס. בית
 25 המשפט קיבל את טענת התובע לפיה מדובר במשיכה כהלוואה על רקע הסכם השומה עם
 26 חברת חזן שבו קיבל פקיד השומה את סיווג הסכומים כהלוואה. בית המשפט קבע כי אין
 27 מקום דיונית ומהותית לשנות סיווג זה ביחס לתובע.
 28
- 29 שני הצדדים ערערו על תוצאת פסק הדין בפני בית המשפט העליון במסגרת ע"א 9412/03
 30 וע"א 10398/03. התובע ערער על סיווג העסקאות כפירותיות וחויבו במס הכנסה בגין ואילו
 31 פקיד השומה ערער על סיווג המשיכה כהלוואה ולא כדיבידנד.
 32
- 33 32. כבר בפתח הכרעתו בערעורים ההדדיים המונחים בפני בית המשפט העליון, מציין כב' הנשיא
 34 ברק את הדברים הבאים:
 35

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

1 "השאלה הראשונה שעולה לדיון היא, איפוא, אם מוסמך היה פקיד
2 השומה לסווג את העסקאות במגרשים הפרטיים כ"עסקאות פירותיות"
3 ולחכיפן לפקודה, משסווגו על ידי מנהל מס שבח כ"עסקאות הוניות",
4 וקיבלו פטורים ממס שבח על פי חוק מיסוי מקרקעין. שאלה זו איננה
5 פשוטה כלל ועיקר. מבנה החוק מורכב והוא זה אשר מביא להתנגשות זו
6 בין מס הכנסה לפי הפקודה ומס שבח לפי חוק מיסוי מקרקעין.
7 (ההדגשה אינה במקור – א.ט.)
8
9 הנה כי כן, כבר בראשית הדברים מתברר כי מדובר בסוגיה המעלה שאלות מורכבות
10 שהתשובות לגביהן אינן חד משמעיות. בהמשך, תר בית המשפט אחר תשובה לשאלת
11 הסמכות הניצבת בפניו תוך שהוא בוחן את הוראות חוק מיסוי מקרקעין, בניסיון למצוא
12 מענה לשאלת תיאום הסמכויות בנושא סיווג עסקה במקרקעין. בתוך כך קבע בית המשפט כי
13 אין בסעיפים 48-50 לחוק מיסוי מקרקעין, הרלוונטיים לענייננו, כדי להעניק לפקיד השומה
14 את הסמכות שביקש כמו שאין בהם כדי לשלול הימנו סמכות זו. משכך, קובע בית המשפט כי
15 "לפתרון התנגשות זו, ניצבים בפני בית המשפט שיקולים לכאן ולכאן. מחד, השיקול בדבר
16 סופיות השומה שהוא עיקרון מרכזי בדיני המס, והצורך להגן על אינטרס ההסתמכות של
17 הנישום. מאידך, השיקול בדבר שומת מס אמת שהוא "נשמת החוק ותכליתו". ובהמשך
18 מוסיף: "אמנם, אין למנהל מס שבח סמכות מיסוי של עסקה פירותית שחוסה תחת כנפי
19 הפקודה, וכאשר כך הוא המצב, אין מניעה להתערבותו של פקיד השומה, בשומה כאמור
20 שהוצאה על ידי מנהל מס שבח. ואולם, הקושי הוא בכך שאין מדובר במקרים מובהקים
21 שהעסקה איננה בתחום סמכותו של מנהל מס שבח אלא, מדובר במקרים גבוליים, ולכן,
22 השאלה הקשה הניצבת בפנינו היא מי יקבע את סיווג העסקה. . . . אם לחדד את השאלה
23 שבפנינו, הרי שיש בה שני רכיבים שלובים. רכיב של זהות המחליט בסיווג העסקה (פקיד
24 השומה או מנהל מס שבח או שניהם) לצורך קביעת סמכות המיסוי והדין החל. זו בעצם מעין
25 התנגשות סמכות שיפוט וברירת דין בין שתי מערכות שיפוט, והשאלה מי קובע בהתנגשות
26 כזו. אך מעבר לכך, וכאן בא הרכיב השני בשאלה, עניין סיווג העסקה וסמכות המיסוי והדין
27 החל בהתאם, כבר נדון על ידי מנהל מס שבח וזה נתן את החלטתו בעניין, והקושי הוא, האם
28 פקיד השומה יכול עכשיו, בהינתן החלטת הקודמת, לקבוע את סיווג העסקה ואת סמכותו
29 למסותה בהתאם. זו השאלה שבפנינו ויש להבין אותה בחדות".
30
31 בהמשך, בוחן בית המשפט את החלטתו של פקיד השומה לסווג העסקה כפירותית על פי כללי
32 המשפט המנהלי בדבר שינוי החלטה מינהלית. מסקנתו היא שחרף אינטרס ההסתמכות
33 שנוצר לתובע, הרי שיתר השיקולים ובעיקר מס אמת על פי מהות העסקה גוברים על
34 הסתמכות הנישומים ומובילים למסקנה כי יש לאשר את שומתו של פקיד השומה.
35

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 מכאן נפנה בית המשפט לבחון את סיווג העסקאות במגרשים הפרטיים בקבעו כי במקרה
2 שלפנינו, קיימות עובדות רלבנטיות וחזקות המצביעות על קיומה של הפרדה עובדתית
3 ומשפטית בין המגרשים הפרטיים ובין פרויקט נורדיה. עוד נקבע כי לא מדובר "בעסקה
4 מלאכותית" שיש להתעלם ממנה שכן להפרדה יש טעם מסחרי ואין היא נובעת משיקולי מס
5 בלבד. יחד עם זאת, נקבע כי "לאור תדירות העסקאות הגבוהה יחסית, היקפן בסכומים של
6 כמה מאות אלפי דולרים, צורת המימון וההשבחה המשמעותית של המגרשים, הידע
7 והבקיאות של חזן עמי בתחום הבנייה, וכלל נסיבות העסקאות, הרי שהן מהוות עסקאות
8 פירותיות, בנסיבות המקרה".
9
- 10 באשר לערעור הנגדי שעמד בפניו הגיע בית המשפט העליון למסקנה כי דינו להדחות תוך
11 שאימץ את קביעת בית המשפט המחוזי לפיה הכספים שנמשכו מהחברה שבבעלות התובע
12 היוו הלוואה ולא היו בבחינת חלוקת דיבידנד.
13
- 14 33. המסקנה העולה ממקבץ האמור הנה כי הסוגיות שנידונו הן בעמ"ה 1093/98 בבית המשפט
15 המחוזי והן בערעור על פסק הדין הנ"ל שנידון בבית המשפט העליון, היו סוגיות מורכבות
16 שלא נבחנו קודם לכן באופן מקיף שכזה, על ידי בית המשפט העליון. לא מצאתי שמץ יסוד
17 לטענה כי הנתבעים העלו בפני רשויות המס תחילה ולאחר מכן בפני בית המשפט טענות סרק
18 חסרות בסיס משפטי העומדות בניגוד להלכות ולפסיקה הנהוגה. נהפוך הוא, הרושם
19 המתקבל הוא כי הטענות שהועלו חייבו דיון מעמיק ומקיף מצד בית המשפט העליון שנדרש
20 להכריע בשאלות מורכבות ולא קלות, כפי שנאמר אף בגוף פסק הדין.
21
- 22 34. יתר על כן, התובע התעלם כליל מן ההישג המשפטי המתבטא בכך שבית המשפט קיבל את
23 עמדתו לפיה משיכת הכספים מהחברה שבבעלותו היתה בבחינת הלוואה ולא חלוקת דיבידנד
24 מחויבת במס. בכך נדחתה עמדת פקיד השומה ולתובע נחסכו תשלומי מס בסכומים ניכרים.
25 הטענה כאילו גרר אותו הנתבע 3 להליכים משפטיים מיותרים מתוך רדיפת בצע ורק על מנת
26 לגרוף תשלומי שכר טרחה, לא זו בלבד שהיא חוטאת לאמת אלא מגלמת כפיות טובה.
27 אלמלא אותם הליכים, בהם נלחם הנתבע 3 בשם לקוחו התובע, ושכנע את בית המשפט כי
28 אותם כספים שנמשכו מהחברה היוו הלוואה ועל כן אין לחייב בגינם בכל תשלומי מס, היה
29 התובע מחויב לשלם כאמור סכומים גבוהים בהתאם להחלטת פקיד השומה.
30
- 31 35. באשר ליתר ההליכים שנקטו באמצעות הנתבע 3, לא הוצגה כל ראיה ואף לא שוכנעתי כי
32 מדובר בהליכי סרק מיותרים שלא היה מקום להגישם. התובע ניסה להלחם ברוע הגזרה
33 בדרך משפטית, באמצעות הנתבע 3. העובדה שהתוצאה המיוחלת לא הושגה במלואה אין בה
34 כדי ללמד על רשלנות בניהול הליך או נקיטת הליך סרק מיותר. יתר על כן, התרשמתי כי
35 התובע היה בקיא בעובדות ובפרטים הנוגעים להליכים ולצעדים שנקטו בשמו וכי הוא

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 הקפיד ודקדק בקטנה כגדולה. לכן אני מאמין כי ההליכים שנקטו בשמו נעשו בעצה אחת
2 עמו לאחר שניתן לו הסבר מפי הנתבע 3 כפי שהלה העיד.
3
- 4 הטענה בדבר הימנעות הנתבעים מהעברת מסמכי הוצאות הבניה
5
- 6 **36. סוגיית הנזק הראייתי**
7
- 8 36.1 בפתח סיכומיו טען התובע כי הנתבעים 1 ו-2 גרמו לו נזק ראייתי בכך שלא שמרו, תיעדו או
9 העתיקו את המסמכים אותם מסר לידיהם ואשר מפרטים את הוצאות הבניה. לדבריו כלל
10 החומר שאוגד בששה קלסרים, הועבר לידי הנתבעים ואלה העבירו אותו לרשויות המס, מבלי
11 לדאוג להעתיקו או לתעדו. הואיל ואותם מסמכים אבדו, ולא ניתן היה לאתרם או לשחזרם,
12 גרם לתובע נזק ראייתי כתוצאה ממחדליהם ורשלנותם של הנתבעים.
13
- 14 טענה זו דינה להדחות על הסף בהיותה הרחבת חזית אסורה. אין בכתב התביעה, כמו גם
15 בתצהיר התובע (ת/2) כל זכר לטענה זו, שהועלתה לראשונה בסיכומיו. מדובר בטענה
16 עובדתית ששומה היה על התובע לפרטה בגדר כתב טענותיו על מנת שתינתן לנתבעים
17 ההזדמנות להשיב עליה ולהעלות טענותיהם לגביה בפני בית המשפט. כתב התביעה מנוסח
18 באריכות יתר, בפירוט רב מדי ומשתרע על פני עמודים רבים. אין בכל הטענות הרבות אותן
19 העלה התובע כל טענה, ולו מרומזת, המתייחסת לנזק הראייתי שנגרם לו על ידי הנתבעים.
20 דומה כי העלאת הטענה בשלב הגשת הסיכומים מלמדת על המצוקה אליה נקלע התובע לאחר
21 שהשכיל להבין שתביעתו אינה עומדת על אדנים מוצקים ולכן ראה להוסיף טענה שלא בא
22 זכרה בכתב התביעה, בניסיון לבסס את תביעתו. אין לשעות למהלך פסול זה המנוגד לדין
23 ולפסיקה. (ראו בנדון: ע"א 1653/08 ליפץ נ' בנק לאומי לישראל בע"מ (6.9.2010); ע"א
24 3299/10 מינהל מקרקעי ישראל נ' מפעלי תרנ"א תירות ונופש בע"מ (4.9.2011).
25
- 26 36.2 למעלה מן הצורך אציין כי גם לגופו של עניין דין טענתו זו של התובע להדחות. בכתב התביעה
27 טען התובע כי למס הכנסה הועברו שני קלסרים בהם נמצאו מסמכים לגבי הוצאות הבניה
28 שלו ושל אביו (סעיף 91 לכתב התביעה).
29
- 30 בתצהיר עדותו הראשית (סעיפים 52 ו-53 לתצהיר ת/2), ציין התובע כי לאחר שנתקבלה
31 דרישת מס הכנסה להמציא פרטים לגבי הבניה, הועברו מסמכי הוצאות הבניה לנתבעים 1 ו-
32 2 ואלה העבירו אותם לרשויות מע"מ ביום 27.11.97. באישור (נספח יג' לתצהיר) נאמר כי
33 הועברו שני קלסרים. בהמשך תצהירו (בסעיף 71) מציין התובע כי לאחר שהטיפול הועבר
34 לידי הנתבע 3, קיבל הלה את מסמכי הוצאות הבניה אך לא טרח לעיין בהם באופן מעמיק.
35 אישור פקיד השומה מיום 1.2.98 בדבר קבלת שני קלסרים צורף כנספח כ' לתצהיר. לא נאמר

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

1 בכל מקום בתצהירו של התובע כי מדובר בחומר שונה מזה שנמסר חודשים ספורים קודם
2 לכן וכי מסמכי ההוצאות נשמרו בארבעה קלסרים. גם בחקירתו בפניי, לא ידע התובע
3 להתייחס באופן נחרץ וחד משמעי למספר הקלסרים שהועברו. התקבל אצלי הרושם כי מספר
4 הקלסרים בו נקב התובע במהלך חקירתו, ששה במספר, היה בבחינת הסקת מסקנה ולא
5 מספר וודאי בו נקב מתוך ידיעה אישית. וכך נרשמו הדברים מפיו (עמ' 61 שורה 4 ואילך
6 לפרוטוקול הדיון מיום 6.12.2011):

7
8 "ש. ואני אומר לך שזה אותם קלסרים, ויש רק שניים. זה גם עולה
9 מהעניין הזה, כי אתה אומר פה ככה, ב - 53 אתה אומר - 'תפס
10 מע"מ עבור מס הכנסה'. מה בעצם כתבת פה? זה לא אותם
11 קלסרים, לדעתך?
12 ת. לדעתי לא. . . . אני נזכרתי בזה, רק כשמצאתי את המסמך. לא
13 הבנתי כל הזמן הזה מה הפער הזה של הקלסרים. כשראיתי את
14 המסמך הזה, שבעצם הועברו לו שישה קלסרים, שמתוכם ארבעה
15 הם הוצאות של נורדיה, אז אני מבין.
16 ש. אתה לא בטוח.
17 ת. אני אגיד לך למה אני בטוח - אם אני עושה ניתוח אנלוגי של
18 העניין"

19
20 36.3 אלא שאף אם נלך לשיטתו של התובע, מדובר בשני קלסרים שהועברו למע"מ ושניים
21 שהועברו לפקד השומה. לא ברור כיצד צמח מספרם של הקלסרים לשה? מניין צצו עוד
22 שניים? ומדוע זכרה של טענה זו לא בא בכתב התביעה או בתצהיר העדות הראשית מטעם
23 התובע?

24
25 אפשר והחסבר לכך נעוץ בעובדה שביום 24.7.2002 הוחזרו לתובע על ידי רשויות מס הכנסה
26 שני קלסרים אשר נמסרו לידי רעייתו ובאת כוחו הגב' בלה חזן, כפי שמעיד האישור שצורף
27 כנספח כא' לתצהירו. לא ברור מדוע לא טרח התובע להציג לכל הפחות את אותם מסמכים
28 שהוחזרו לידיו בפני המומחה מטעמו או בפני בית המשפט, על מנת להוכיח טענתו לעניין
29 הוצאות הבנייה. אתייחס לכך בהרחבה בהמשך, אך אציין כי נוכח השלב והאופן שבו העלה
30 התובע טענתו לעניין מספר הקלסרים, לא שוכנעתי כי מדובר היה בששה קלסרים שנמסרו
31 לידי הנתבעים או מי מהם. לכן, גם אלמלא הרחבת החזית שחסמה את הדיון בסוגיית הנוק
32 הראייתי, דינה של טענה זו היה ממילא להדחות אף לגופו של עניין.

33
34
35

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 חוות דעתו של רה"ח יובל קדרון .37
- 2
- 3 37.1 תמצית טענתו של התובע בנוגע לסוגיית ההוצאות הנה כי הנתבעים נמנעו מלהציג לרשות
- 4 המס את מלוא המסמכים, ולערך את החישובים הנדרשים, על מנת לבסס את הטענה כי
- 5 עלויות הבניה עמדו ע"ס 1,000 דולר למ"ר. אילו עשו כן, היה פקיד השומה נוכח לגלות כי
- 6 לתובע נגרמו הפסדים והיה נמנע מלהטיל עליו תשלומי מס כלשהם.
- 7
- 8 37.2 לביסוס טענה זו הוגשה מטעם התובע חוות דעתו של רה"ח יובל קדרון (ת/1) שנתבקש להשיב
- 9 על השאלה מהו הרווח או ההפסד שנוצר עקב מכירת המגרש והמבנים בשלוש העסקאות
- 10 נשוא הדיון. לאחר שסקר את מחיר רכישת הקרקע ואת הסכום בו נמכרה למושב נורדיה,
- 11 סמוך לתחילת פרויקט הבניה וכן את סכום הפיתוח הציבורי למגרש, היטל השבחה תשלומי
- 12 מע"מ ומס רכוש, נפנה המומחה לקביעת עלות הבניה למטר וקובע כי זו עומדת על \$1,000
- 13 למ"ר. מסקנה זו נסמכת בעיקר על תצהירו של יצחק אבן צור ממס שבח חדרה, שהוגש
- 14 במסגרת ערעור מס שבח בו טענו שלטונות המס ביחס למשתכנים בפרויקט כי אלה רכשו
- 15 דירות מגורים ולא קרקע וכי לאחר בדיקת הנתונים מתברר כי עלות הבניה הנה 1,000 דולר
- 16 למ"ר. עוד מוסיף מר קדרון כי בחוזה שהוצג לו בין חברת משה שניידר לבין חברת חזן ניתן
- 17 לראות כי המחיר שנדרשה חברת חזן לשלם היה \$184,000 לבניית בית בשטח בנוי של כ- 190
- 18 מ"ר. חישוב פשוט מראה כי עלות הבניה למטר עמדה על \$968. עוד מוסיף המומחה כי הבתים
- 19 שנבנו על ידי התובע היו מפוארים יותר, על פי דבריו וכללו אביזרים וגימור מפוארים יותר,
- 20 ומכאן הקביעה כי הוצאת הקמתם הסתכמה בסך 1,000 דולר למ"ר. על סמך הנחת יסוד זו,
- 21 ערך המומחה תחשיב לגבי כל עסקה בנפרד והגיע למסקנה כי בעסקת וילנר זכה התובע ברווח
- 22 בסך 38,156 ₪ ואילו בעסקת ריימונד נחל הפסד בסך 22,204 ₪ ובעסקת איזיקוביץ הפסיד
- 23 בסך 51,993 ₪.
- 24
- 25 מכאן הטענה כי אילו הנתונים דלעיל היו מוצגים בצורה ראויה ומקצועית בפני פקיד השומה,
- 26 לא היה התובע מחויב בתשלומי מס בגין אותן עסקאות.
- 27
- 28 37.3 אלא שהנחת היסוד של המומחה מטעם התובע, לפיה הוצאות הבניה הסתכמו בסך \$1,000
- 29 למ"ר לא הוכחה כלל ועיקר. מר קדרון אישר בעדותו בפניי כי אין לו הכשרה כשמאי
- 30 מקרקעין וכי לא עמדו בפניו כל מסמכים המעידים על עלויות הבניה עליהן ביסס חוות דעתו.
- 31 בחקירתו הנגדית אישר כי: "אכן לא עמדו בפניי החשבונות של הקבלנים שעסקו בבנייה ומה
- 32 שעמד בפניי, כדי לקבוע את אותם אלף דולר, היה תצהירו של מר אבן צור. זה הכל". (עמ' 9
- 33 שורה 24 לפרוטוקול הדיון מיום 7.9.2011). ובהמשך משנשאל איזה חומר, מסמכים,
- 34 חשבונות מס או קבלות עמדו בפניו חזר על אותה תשובה "לא היה בפניי החומר הזה, לא
- 35 חשבונות ולא קבלות" (עמ' 10 שורה 14 לפרוטוקול).

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1
- 2 תשובה זו תמוחה במקצת שכן אף לפי גרסת התובע עצמו, הוא קיבל חזרה לידי שני קלסרים
- 3 אותם מסר לרשויות מס הכנסה, ובהם תיעוד ומסמכים לגבי הוצאות הבניה. אותם קלסרים
- 4 הוחזרו לתובע באמצעות רעייתו ובאת כוחו ביום 24.7.2002. אם כך, תמוה הדבר מדוע זה
- 5 בשנת 2005, המועד בו ערך מר קדרון את חוות דעתו, לא טרח התובע להמציא לידי כלל
- 6 הפחות את אותם מסמכים שהיו ברשותו. משנשאל המומחה מדוע לא דרש מהתובע להציג
- 7 מסמכים שמאוששים טענתו לגבי עלויות הבניה, השיב "בקשתי מסמכים. לא היו ברשותו
- 8 מסמכים מבססים שניתן היה להגיע אתם לאמדן של עלויות הבניה". (עמ' 9 שורה 28
- 9 לפרוטוקול). משנשאל באופן ספציפי לגבי אותם קלסרים השיב מר קדרון (עמ' 10 שורה 18
- 10 לפרוטוקול): " אם הם היו ברשותו מאז אפריל 2002, וניתן היה לבסס על פיהם את עלויות
- 11 הבניה, אזי הוא היה צריך להציג לי אותם, לא היה לי אותם".
- 12
- 13 ראוי לציין בהקשר זה כי התובע עצמו טען בחקירתו הנגדית כי מסר את המסמכים לרו"ח
- 14 קדרון "ומתוכם מה שהוא ליקט הוא ליקט, אני הבאתי לו את המסמכים". התובע התבקש
- 15 להתייחס לעדותו של המומחה מטעמו שהודה בחקירתו הנגדית בפה מלא כי לא עמדו בפניו
- 16 כל מסמכים, והשיב "אני לא יודע מה שהוא זוכר, אני זוכר שאני הבאתי לו את המסמכים"
- 17 (עמ' 58 שורה 15 לפרוטוקול). בהמשך לכך, נדרש התובע להשיב לשאלה מדוע לאחר שקרא
- 18 את חוות דעתו של רו"ח קדרון, ונוכח לדעת כי הלה ציין בגדרה כי "בהעדר תיעוד לא בוצע
- 19 אמדן לעלויות בהן עמד בבניה זו", מדוע לא הטיח בפניו כי הוא המציא לידו מסמכים וכי
- 20 היה עליו לבסס את קביעתו לגבי הוצאות בניה בסך 1,000 דולר על בסיס אותם מסמכים
- 21 שהומצאו לו. תשובתו של התובע היתה מבולבלת למדי. "קודם כל לא שאלתי, או ששאלתי
- 22 אותו, לא זוכר. לא זוכר מה שהיה בעניין, אבל זה מה שהיה לי. אני מניח שעניתי לו, זה
- 23 המסמכים שקיבלתי חזרה, זה כל המסמכים שיש לי כרגע, מה שהצלחתי לאתר, ואת זה אני
- 24 נותן לך" (עמ' 59 שורה 1 לפרוטוקול). עדות מגומגמת זו אינה מהימנה בעיניי. אני בוחר
- 25 להאמין בעניין זה למומחה מטעם התובע עצמו שהעיד כי לא הוצגו בפניו כל מסמכים לגבי
- 26 עלויות הבניה. המומחה חזר על דבריו ועמד על גרסתו בעניין זה ואני מאמץ את עדותו
- 27
- 28
- 29 נותרה אם כן השאלה, מדוע זה לא הציג התובע, שהיו בידי מסמכים המתעדים את הוצאות
- 30 הבניה עוד משנת 2002, את אותם מסמכים למומחה מטעמו שערך את חוות דעתו בשנת
- 31 2005? שאלה זו נותרה ללא כל מענה כשלתובע הפתרוניים.
- 32
- 33 37.4 נחזור לחוות דעתו של רו"ח קדרון. הלה מבסס את קביעתו לעלות בסך 1,000 דולר
- 34 למ"ר על שני אדנים - האחד תצהירו של מר יצחק אבן צור ממש שבח, שהוגש במסגרת ערעור

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 ביחס למשתכנים בפרויקט נורדיה, בו נקבע כי עלות בניית מטר בפרויקט הנ"ל עומדת על
2 \$1,000.
- 3
- 4 בנוגע לתצהירו של מר אבן צור, אני רואה לקבוע באופן חד וחלק כי מדובר במסמך חסר כל
5 ערך ראייתי. התצהיר אשר צורף לחוות דעתו של מר קדרון וסומן שם נספח 20, לא הוגש
6 באמצעות המצהיר מר אבן צור אותו לא טרח התובע לזמן לעדות על מנת שניתן יהא לחקור
7 אותו על תצהירו. המסמך שבכותרתו צוינה אמנם המלה "תצהיר" אינו תצהיר במשמעות
8 המשפטית של מושג זה, באשר מדובר במסמך חלקי הנעדר את חתימת המצהיר ואימות
9 חתימתו. צירופו של מסמך לתצהיר או לחוות דעת אינו הופך אותו באופן אוטומטי לראיה
10 קבילה, לא כל שכן לראיה בעלת ערך. במקרה דידן מדובר במסמך המתקרא אמנם תצהיר אך
11 בפועל אינו כזה, אלא מהווה מסמך חלקי בלבד הנעדר חתימה של המצהיר ואימות חתימה.
12 המצהיר כלל לא זומן לעדות מטעם מגיש המסמך ומטעמים אלה במקובץ, אין ליתן לו כל
13 משקל או ערך ראייתי.
- 14
- 15 למעלה מן הנדרש אציין כי אף לגופו של עניין אין באותו מסמך הנחזה להיות תצהיר כדי
16 לתמוך בטענתו של התובע. באותו מסמך נאמר כי עלויות הבניה בהן נשאו המשתכנים היו סך
17 1,000 דולר למ"ר על אף שעלות הבניה שהיתה מקובלת בשוק החופשי בתקופה הרלוונטית
18 היתה כ 750 דולר למ"ר. עוד נאמר כי אילו היה כל משתכן רוכש בפרויקט רק קרקע והיה
19 רשאי להתקשר עם קבלן משלו, ללא צורך לשלם עמלת תיווך לחברה או ליוזם, היה מצליח
20 להזייל את עלות הבניה במידה ניכרת. במקרה של התובע, מדובר ביוזם ובקבלן עצמו, שלא
21 נדרש לשלם עמלות תיווך ולכן יש להניח כי עלות הבניה בה נשא היתה נמוכה באופן ניכר
22 מהסך של \$750, העלות שהיתה מקובלת באותו מועד.
- 23
- 24 האדן השני המבסס את קביעתו של המומחה מר קדרון לגבי עלות הבניה, הנו הסכם שהוצג
25 לו ואשר נכרת בין חברת שניידר לבין חברת חזן. על פי אותו הסכם, המחיר שנדרשה חברת
26 חזן לשלם עבור בניית בית בשטח בנוי של כ- 190 מ"ר עמד ע"ס 184,000 דולר. מכאן הגיע
27 רו"ח קדרון למסקנה כי עלות הבניה עומדת על \$968 למ"ר. אלא שגם נדבך זה התגלה
28 כמשענת קנה רצוף, משום שרו"ח קדרון שטח לצרף לחוות דעתו את ההסכם, לא צירף את
29 המפרט המציין את שטח הבניה. לא הוצג כל מסמך ממנו ניתן ללמוד כי הסך של 184,000
30 שולם תמורת שטח בנוי של כ-190 מ"ר "ללא מרתף". לא ברור מדוע לא הוצג המפרט ממנו
31 ניתן ללמוד כי אכן מדובר בבניה בשטח 190 מ"ר. לא זו בלבד, אלא שהנתבעים זימנו כעד
32 מטעמם את מר אריק שניידר. בתצהירו (1/ג) ציין מר שניידר כי השטח הבנוי של הבתים הדו
33 משפחתיים שנבנו בפרויקט נורדיה על ידי החברה בניהולו עמד על 300-380 מ"ר וכי עלות
34 הבניה של מטר רבוע עמדה ע"ס \$500 כולל מע"מ. באת כוח התובע ניסתה להשלים בחקירתו

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 הנגדית של מר שניידר את המידע שחסר במסמכים, וכלהן (נעמ' 115 שורה 6 לפרוטוקול
2 הדיון מיום 17.4.2012):
- 3
- 4 ש. החוזה עם חזן, על כמה מטר בניה הוא מדבר?
- 5 ת. הוא מדבר, חזן אני רואה 184 אלף שקל. איפה כתוב השטח? לא
6 כתוב שטח.
- 7 ש. זה דגם "דקל" אתה זוכר? האם דקל היה 190 מטרים?
- 8 ת. "דקל" היה בסביבות, לא זוכר כמה היה "דקל". לא כתוב פה?
9 צריך לזכור, אני לא זוכר".
- 10
- 11 37.5 הנה כי כן, ניצבת לה חוות דעתו של רו"ח קדרון על הנחת יסוד שכלל לא הוכחה, לפיה עלות
12 הבניה עמדה ע"ס 1,000 דולר למ"ר. משלא עלה בידי התובע והמומחה מטעמו לאושש הנחת
13 יסוד זו, ממילא אין תקומה לכל הקונסטרוקציה שהקים עליה.
- 14
- 15 הנזק שנגרם לתובע
- 16
- 17 38. לטענת התובע כתוצאה ממחדלי הנתבעים והרשלנות שגילו בטיפולם המקצועי בענייניו, הוא
18 חב לרשויות מס הכנסה סכומים ניכרים בגינם ננקטו נגדו הליכי הוצאה לפועל. לשיטתו, אילו
19 הציגו הנתבעים בפני פקיד השומה את הנתונים הנכונים לגבי עלויות הבניה, הוא לא היה
20 מחויב בכל תשלומי מס.
- 21
- 22 רכיב היסוד העובדתי בטענתו זו של תובע הנו נושא עלות הבניה. על מנת שתצלח דרכו של
23 התובע בהוכחת טענה זו, היה עליו להוכיח כי עלות הבניה אכן עמדה ע"ס 1,000 דולר למ"ר.
24 גם אם לא עלה בידי המומחה מטעמו, רו"ח קדרון, להוכיח נתון זה, יכול היה התובע, גם
25 במסגרת תביעתו זו להוכיח טענתו לעניין העלות. אין די בכך שהתובע יטען כי היה על
26 הנתבעים להציג מסמכים, לערוך דוחות רווח והפסד ועוד כהנה מסמכים בכדי להוכיח כי
27 עלות הבניה עמדה על \$1,000 למ"ר. הנטל מונח לפתחו של התובע להוכיח טענה זו ולהמציא
28 לצורך כך תשתית ראייתית שתוביל למסקנה כי זו אכן עלות הבניה. רק לאחר שרכיב זה היה
29 מוכח, ניתן היה לבחון את הטענות לעניין מחדליהם ורשלנותם של הנתבעים. ככל שעלות
30 הבניה נמוכה יותר מזו שלה טען התובע, מתבקשת המסקנה כי ממילא לא נגרם לו כל נזק
31 ולא היו מועילים לא מסמכים ולא דוחות רווח והפסד שהיו מוגשים. התובע, על אף שקיבל
32 לידיו שני קלסרים עם מסמכים מידי רשויות מס הכנסה, משום מה בחר שלא להציגם תוך
33 שהוא טוען כי אותם מסמכים התגלגלו בין גורמים שונים. טענה כללית זו אין לקבלה. אותם
34 מסמכים הוצגו, כשהם מאוגדים בשני קלסרים לפקיד השומה. עם סיום הטיפול, החזיר הלה
35 את הקלסרים לידי התובע. שומה היה על התובע להסביר היכן אבדו אותם מסמכים ומדוע

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 לא הוצגו, אחרת פועלת הימנעותו מהצגתם לרעתו, ומקימה חזקה כי אילו הוצגו אותן ראיות
2 היו פועלות לרעת גרסתו. זאת ועוד, גם אם אקבל טענת התובע לפיה אותם מסמכים
3 המוכיחים את היקף הוצאות הבניה אינם מצויים עוד בידו, שומה היה עליו להציג לכל
4 הפחות חוות דעת שמאית. אילו הוגשה חוות דעת כאמור המאוששת את טענתו לגבי עלויות
5 הבניה, ניתן היה להתקדם ולבחון את יתר טענותיו הנוגעות להימנעות הנתבעים מלהציג
6 מסמכים ולטעון טענות לעניין עלויות הבניה. אלא שהתובע בחר לשבת בחיבוק ידיים
7 והסתפק בטענות סתמיות וכלליות שלא הוכחו, ואשר מטילות דופי במקצועיותם ומיומנותם
8 של הנתבעים.
9
- 10 39. לא זו אף זו, אילו אכן היה ממש בטענתו של התובע כי נחל הפסדים בשלוש העסקאות, כיצד
11 זה לא הזדעק ולא העלה טענה זו כטענה ראשונה בפני מנהל מס שבח מקרקעין, תחת לבקש
12 פטור מתשלום המס. מדוע זה לא פנה למי מהנתבעים וטען בפניהם כי הפסיד בשלוש
13 העסקאות ולא זכה בכל סכום. שתיקתו של התובע פועלת אף היא לרעתו ומלמדת כי אין
14 ממש בטענתו. לעניין זה מקובלת עליי עדותו של הנתבע 1 שהשיב משנשאל אם התובע הרוויח
15 בעסקאות (עמ' 129 שורה 31 לפרוטוקול הדיון מיום 17.4.2012) כי הלה הרוויח הרבה מאוד.
16 "אם היה מפסיד הוא לא היה מבקש פטור ממס שבח. למה שיבזבז פטור ממס שבח? אם יש
17 הפסדים מגישים הפסדים. לא מגישים למס שבח בכלל. הדבר הכי פשוט - הפסדתי כסף אני
18 מדווח למס הכנסה שהפסדתי, אני לא מדווח בכלל למס שבח על פטור. אני צריך לבזבז את
19 הפטור, בייחוד שהיו הרבה מגרשים? למה הוא בזבז את הפטורים אם הוא חשב שהוא
20 הפסיד?".
21
- 22 40. זאת ועוד, הנתבעים אינם יכולים לייצר יש מאין. התובע מאשר כי הקלסרים המכילים את
23 החומר הקשור לבניה הועברו לידי רשויות המס. התובע אינו נוקב במסמך ספציפי אשר נמסר
24 על ידו למי מהנתבעים ולא הועבר על ידם לפקיד השומה. טענתו של התובע כי היה על
25 הנתבעים לערוך דו"ח רווח והפסד על סמך אותם מסמכים שהוגשו לא הוכחה כלל ועיקר.
26 התובע אף לא יכול היה לשלול את האפשרות שפקיד השומה בחן את המסמכים שהוצגו לו על
27 ידי הנתבעים ולקח אותם בחשבון בעת קביעת שומתו. משנשאל על כך בחקירתו הנגדית,
28 השיב התובע (עמ' 34 שורה 6 לפרוטוקול הדיון מיום 7.9.2011):
29
- 30 "ש. נכון שאתה גם לא יכול לשלול, אותם קלסרים היו במס הכנסה
31 תקופה לא קצרה, בהם התדיינת, בין היתר עם רשויות המס, וגם
32 במערכת המשפטית. אתה לא יכול לשלול למעשה, שמס הכנסה
33 עברו על מסמך מסמך ולקחו בחשבון את כל המסמכים ואת כל
34 האסמכתאות שהיו בתיק, לצורך השומה שהם ערכו.
35 ת. אינני יודע מה מס הכנסה עשו.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1
 2 ש. . . . שאלתי אם אתה יכול לשלול, שמש הכנסה עיין, בדק ובחן
 3 את כל האסמכתאות אותן אתה הצגת?
 4 ת. אני לא יכול לדעת מה מס הכנסה עשו איתם. אני לא הייתי אתם
 5 בקשר באותה תקופה. לא יודע מה הם עשו אתם, אין לי מושג. אני
 6 יודע רק שהחזירו לי, אני לא יודע מה עם עשו.
 7 ש. מר חזן, תשתדל לענות על השאלה - אתה לא יכול לשלול שלקחו
 8 בחשבון את כל ההוצאות שאתה הגשת?
 9 ת. לא יכול לשלול".
- 10
 11 41. כפי שצינתי קודם, הנטל להוכחת התביעה מוטל על שכמו של התובע. על מנת לזכות
 12 בטענותיו, היה עליו להוכיח בין היתר כי הוצאות הבניה בחן נשא עמדו ע"ס \$1,000 למ"ר וכי
 13 הנתבעים נמנעו מלהציג לרשויות המס מסמכים המעידים על ההוצאות בהיקף הנ"ל ובשל כך
 14 נמנעה הימנו האפשרות להוכיח לפקיד השומה כי נחל הפסדים באותן עסקאות. אלא שלא זו
 15 בלבד שהתובע לא הוכיח כי הוצאות הבניה עמדו על הסכום בו נקב, כפי שצינתי לעיל, אלא
 16 שהוא לא יכול היה לשלול את הטענה כי מס הכנסה התחשב, שעה שקבע את השומה, בכל
 17 אותם מסמכים שהוצגו לו. הודאה זו שומטת כליל את הבסיס מרכיב זה בתביעתו. הרי
 18 טענתו היא שפקיד השומה לא בחן את המסמכים משום שאלה לא הוצגו או לא נערכו על ידי
 19 מי מהנתבעים ולכן הגיע למסקנה שגויה וחייב את התובע בתשלומי מס בגין העסקאות. אילו
 20 הוצגו בפניו אותם מסמכים, כך שב וטען התובע, היה פקיד השומה מגיע למסקנה הנכונה
 21 לפיה אין להטיל מס הכנסה בגין אותן עסקאות. טענה זו אינה יכול לדור בכפיפה אחת עם
 22 הודאתו של התובע בחקירתו הנגדית כי אינו יכול לשלול את האפשרות שפקיד השומה עיין
 23 במסמכים שהוצגו בפניו, עובר לקביעת השומה.
 24
 25 42. התובע, עורך דין במקצועו מאז 2009, אשר הבין במהלך עדותו כי נקלע למצוקה ראייתית,
 26 ניסה להיתמם ולהעביר את האחריות לשכמם של הנתבעים, תוך נקיטת רטוריקה בלתי
 27 משכנעת בעליל. כך נשמעה חקירתו הנגדית בנדון (עמ' 55 שורה 21 לפרוטוקול הדיון מיום
 28 6.12.2011).
 29
 30 ש. אבל תראה, בשביל להוכיח את הטענה, צריך להוכיח שהטענה
 31 נכונה. בזה אתה מסכים אתי?
 32 ת. נכון.
 33 ש. אתה טוען שהוא התרשל בהליך נגד מס הכנסה נכון?
 34 ת. נכון

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 ש. בשביל לזכות אותה פה, בהליך הזה, אתה צריך להוכיח שזה
2 אלף דולר למטר, או אתה לא צריך להוכיח: לדעתך.
- 3 ת. לדעתי אני צריך להוכיח שהוא רשלין. שהוא התרשל והוא לא פעל
4 כמו שצריך. אתה ממקד את העניין במשהו אחר, שאתם הולכים
5 לעניין אלף דולר למטר נגמר אצל ברכה אופיר, שהם היו צריכים
6 להוכיח את זה. ואם לא הוכיחו את זה שם זה לא משנה מה שקרה
7 אחרי זה, ככה אמרו כל בתי המשפט. אני צריך להוכיח שהוא לא
8 פעל כמו שצריך.
- 9 ש. אתה יודע, אפשר פה לסיים את המשפט ברגע זה. אני רוצה לומר
10 לך משהו - בשביל להוכיח שהוא יכול היה להוכיח את זה אצל גבי
11 אופיר, צריך אתה היום, להראות שבאמת היתה לך הוצאה של
12 אלף דולר למטר. כי הוא לא יכול היה לייצר את ההוכחות האלה.
13 הוא היה יכול לכל היותר להגיש אותן, אם הן היו קיימות. אז אני
14 שואל אותך - איפה ההוכחות שלך שמאז פסק הדין ב 2003 במשך
15 שש שנים, שהיו לך, עד הגשת התביעה, מה עשית בשביל לאתר את
16 הראיות האלה, בוא תענה לי על זה.
- 17 ת. לא עשיתי כלים, כי לא היה. . . . לא היה מה לעשות עם הראיות
18
- 19 ש. משנת 2009 כשהגשת את התביעה, אתה ידעת שבשביל להוכיח
20 קשר סיבתי בין הנזק הנטען שלך ובין ההתרשלות שאתה טוען לה,
21 צריך להוכיח שאם עו"ד שפיגלר או כל עורך דין אחר היה מביא
22 הוכחות א, ב, ג, ד אכן היו מכירים באלף דולר אולי ב 700 דולר
23 אולי ב 300 דולר ואולי במה שהכירו לך גם ב- 500 האלה דולר.
24 ידעת את זה או לא ידעת את זה.
- 25 ת. בכתב התביעה הוגשה חוות דעת של קדרון, שהיא חלק מכתב
26 התביעה, והיא מוכיחה שיש שם אלף דולרים למטר, ואפשר היה
27 ליפול (צ"ל לפעול - א.ט.) בעוד דרכים לקבל עוד חוות דעת בעניין
28 הזה. הוא לא עשה כלום בעניין.
- 29 ש. גם אתה לא.
- 30 ת. אני הבאתי חוות דעת של קדרון, אחרי פסק הדין של ברכה אופיר.
31 מה אני צריך להשקיע בזה עוד כסף, בדבר שהוא כלום?
32
- 33 ש. תסביר מה עשית בשביל לבדוק למה לא הבאת חוות דעת
34 מומחה שיגיד שאכן בשנת 1993 או 1994 היתה עלות של אלף דולר
35 למטר?

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 ת. כי זו לא היתה מהות התביעה שלי. מהות התביעה שלי, הרשלנות
2 שלו, שהוא לא פעל בתקופה עד פסק הדין של ברכה אופיר משנת
3 1999, כדי להוכיח את ההוצאות. זו התביעה שלי לרשלנות. זה
4 בכלל כבר לא משנה אם זה אלף דולר או 1200 או 900 דולר זה לא
5 משנה. אי אפשר לחזור ולהחזיר את זה, ואי אפשר לתקן את
6 העניין הזה. אם אתם רציתם להוכיח שהוא פעל נכון בסכום הזה,
7 הייתם צריכים להגיש חוות דעת. אם אתה לא הגשת את זה,
8 העניין של הסכום של ההוצאות לפי דעתי הוא לא issue בעניין".
- 9
- 10 43. דומה כי התובע, חרף השכלתו המשפטית, לא השכיל לעמוד על חובתו להוכיח תביעתו
11 בבחינת "המוציא מחברו עליו הראיה". על מנת שטענותיו לגבי רכיב זה של תביעתו
12 תתקבלנה, היה עליו ראשית להוכיח כי אכן הוצאות הבניה עמדו ע"ס 1,000 דולר למטר וכי
13 הנתבעים לא הגישו את המסמכים המוכיחים עלויות אלו לפקיד השומה, הגם שהיו בידיהם
14 ולכן הוצאה שומה מוטעית שהסבה לו נזק. אלה העובדות שהיה על התובע להוכיח לפי סדרן
15 על מנת שטענותיו בנדון תתקבלנה.
- 16
- 17 התובע, לא זו בלבד שלא הוכיח כי הוצאות הבניה עמדו ע"ס 1,000 דולר ולא הציג כל ראיה
18 ממשית לעניין זה, הוא אף לא נתן הסבר משכנע מדוע לא הוצגה ראיה כאמור. תחת זאת,
19 חזר וטען כי תביעתו אינה נוגעת לנקודה זו אלא לטענת רשלנות אותה הוא מייחס לנתבעים,
20 כאילו די בבלייל טענות ללא כל הוכחה, ובחזרה על "מנטרת" הרשלנות, על מנת לאושש את
21 תביעתו.
- 22
- 23 44. סיכומו של דבר, משלא עלה בידי התובע לבסס ולהוכיח את טענות הרשלנות המקצועית אותן
24 ייחס לנתבעים, דין התביעה נגדם להידחות. כתב התביעה נוסח באריכות ובסרבול יתר, תוך
25 חזרה על דברים והבאת פרטים רבים בלתי רלוונטיים, ללא אבחנה בין עיקר וטפל. חרף זאת,
26 בסופו של יום לאחר שבררנו את המוץ מן התבן, לא נותר מהתביעה דבר לבד מהפרחת שלל
27 טענות והאשמות סרק כנגד הנתבעים, ללא כל ביסוס ועיגון ראיתי.
- 28
- 29 התביעה שכנגד
- 30
- 31 45. עניינה של התביעה שכנגד, כפי שצוין לעיל, הנו חוב שכר טרחת עו"ד, אותו חבים הנתבעים
32 שכנגד (להלן: "הנתבעים") לתובע שכנגד (להלן: "התובע") בגין שירותים משפטיים שסיפק
33 להם בטיפולו בתיקים אחדים שמסרו לידי. נטען בתביעה שכנגד כי מדובר בשכר טרחה
34 שחלקו הוסכם בין הצדדים וחלקו האחר מהווה שכר טרחה ראוי בגין שירותים משפטיים.
- 35

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 הנתבעים טענו מצדם כי סילקו את כל המגיע מהם לתובע וכי אינם חייבים לו דבר. לגרסתם
 2 לידתה של התביעה שכנגד באה לאחר שהוגשה התביעה העיקרית כנגד התובע כאן. או אז
 3 "נוכח" התובע לדרוש את שכר הטרחה המגיע לו. יוער כי התובע מצדו טען כי התביעה נגדו
 4 הוגשה על רקע דרישתו הנחרצת לקבל את שכר הטרחה המגיע לו.
 5
 6 אתייחס להלן בנפרד לכל אחד מהתיקים נשוא התביעה שכנגד.
 7
 8 בוררות נורדיה .46
 9
 10 46.1 במהלך שנת 1999 פנה הנתבע 1 לתובע בבקשה לטפל בשמו ובשם יתר הנתבעים בביטול צו
 11 הפסקה מינהלי שניתן נגדם ע"י בית משפט השלום בנתניה בעקבות סכסוך שנתגלע בין
 12 הנתבעים לבין מושב נורדיה בעניין כרייה בקרקע המוחזקת ע"י המושב. למותר לציין כי בין
 13 הנתבעים 1 ו 2 לבין המושב נחתם הסכם כרייה לתקופה של 30 שנה, אלא שהמושב בחר
 14 לסלקם מן השטח בטרם סיום החוזה ובמסגרת זו הוציא צו הפסקה מנהלי. הנתבעים בקשו
 15 מהתובע להגיש בשמם תביעה כנגד נורדיה לצורך הכרעה במחלוקות שהתעוררו ביניהם. עו"ד
 16 דניאל רוזמוב התמנה ע"י לשכת עוה"ד לשמש כבורר במחלוקות בין הצדדים. במסגרת זו דן,
 17 בין היתר, בתביעה שהוגשו ע"י הנתבעים באמצעות התובע, לתשלום המגיע להם על פי
 18 תחשיב לכריה עתידית לעשר שנים שנמנעה מהם.
 19
 20 46.2 אין חולק כי הבוררות ארכה מספר שנים וכי התקיימו בה מספר רב של ישיבות. מנספח תנ/6
 21 שצורף לתצהירו של התובע והוקלד ע"י ב"כ הנתבעים עולה כי רק עדותו וחקירתו של הנתבע
 22 1 לבדה התפרסה על פני 22 ישיבות.
 23
 24 הבוררות התנהלה בשני שלבים. תחילה הכריע הבורר בסוגיית החבות ולאחר מכן בשאלת
 25 הנוק. ביום 17.2.2003 פסק הבורר בשאלת האחריות, תוך שקבע כי לנתבעים מגיע פיצוי בגין
 26 כך שהמושב לא אפשר הפיכת השטח הדרומי למחפרה או לא אפשר להם להמשיך לעבוד
 27 וזאת על ידי סילוקם מהשטח. בהמשך להחלטה זו, נמשכו הדיונים בשאלת הנוק שנגרם
 28 לנתבעים והפיצוי המגיע להם. ביום 3.5.2005 פסק הבורר בעניין הנוק בקבעו, בין היתר, כי
 29 על המושב לשלם לנתבעים פיצוי בסך \$454,000 בתוספת מע"מ נכון ליום 15.10.99 ומאז
 30 יתווספו לסכום זה הפרשי הצמדה וריבית צמודה בשיעור 4% לשנה. כמו כן, נפסק פיצוי
 31 נוסף בסך 800,000 ש"ח בתוספת מע"מ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית צמודה כאמור.
 32
 33 למותר לציין כי פסק הבורר אושר על ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב. בקשות רשות
 34 ערעור שהוגשו על פסק דינו של בית המשפט המחוזי נדחו על ידי בית המשפט העליון שקבע
 35 בהחלטתו מיום 13.1.2010 כי יש לאמץ את פסק הבורר על שני חלקיו.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1
- 2 46.3 לטענת התובע, הוסכם בין הצדדים כי שכר הטרחה יעמוד על סך 20,000 דולר ארה"ב ובנוסף
- 3 12% מהסכום שיפסוק הבורר לזכותם של הנתבעים. הנתבעים שילמו מתוך המגיע מהם את
- 4 הסך של 20,000 דולר במהלך שנת 2000 ולטענת התובע נותרו חייבים שכ"ט בשיעור 12%
- 5 מהסכום שנפסק לזכותם, בתוספת מע"מ.
- 6
- 7 46.4 הנתבעים מצדם טענו כי הסך של 20,000 דולר ארה"ב ששולם לתובע היווה סילוק סופי
- 8 ומוחלט של מלוא סכום שכה"ט המגיע לו בגין טיפולו בעניין הבוררות.
- 9
- 10 הנתבע 1, כדרכו בתביעה העיקרית, העלה טענות מטענות שונות חסרות כל יסוד כגון הטענה
- 11 שהיה על התובע לצרף הסכם שכ"ט בכתב מתוקף תקנה 75 לתקנות סדר הדין האזרחי, וכי
- 12 התביעה לעניין שכה"ט בתיק נורדיה התיישנה זה מכבר וכי הצעת שכה"ט מיום 18.4.99
- 13 (נספח לו' לתצהיר התובע בתיק העיקרי) מהווה הסכם מחייב.
- 14
- 15 דין הטענות דלעיל להידחות אחת לאחת. ראשית אין כל חובה בדין שהסכם שכה"ט יהיה
- 16 ערוך בכתב. הסכם שכר טרחה הנו ככל הסכם אחר ואפשר לערוך אותו בעל פה. אלא שדרך זו
- 17 מקשה, מטבע הדברים, על הוכחת קיומו ותוכנו של הסכם כאמור. נטל זה מוטל לפתחו של
- 18 התובע ועליו להרימו על מנת לזכות בתביעתו, אך אין לומר כי אינו רשאי לתבוע שכ"ט בגין
- 19 שירותים משפטיים בהעדר הסכם כתוב. טענת ההתיישנות אף היא משוללת כל יסוד. פסק
- 20 הבוררות לגבי היקף הפיצוי המגיע לנתבעים, ניתן ביום 3.5.2005. רק אז נולדה העילה לדרוש
- 21 מאת הנתבעים תשלום שכה"ט המגיע מהם לתובע. מאז אותו מועד ועד להגשת התביעה
- 22 שכנגד ביום 28.12.2009 לא חלפה תקופת ההתיישנות. באשר להצעת שכה"ט מיום
- 23 18.4.2009, לא מדובר בהסכם שכן אין בפניי כל אישור מאת הנתבעים המעיד על קבלת אותה
- 24 הצעה. חשוב מכך, וזה העיקר, אין באותה הצעה כל התייחסות להליכי בורות אלא מדובר
- 25 בטיפול בעניינים השוטפים של החברות שבשליטת הנתבעים 1 ו-2.
- 26
- 27 46.5 אם כן נותרה השאלה מהו שכה"ט שסוכם בין הצדדים האם 20,000 דולר ארה"ב כטענת
- 28 הנתבעים או שמא יש להוסיף לסכום זה 12% מהסכום שפסק הבורר, כפי טענת התובע?
- 29
- 30 46.6 לעניין זה ראיתי לקבל את גרסתו של התובע. בעדותו עשה עליי התובע רושם רציני ומהימן
- 31 ודבריו נתמכים בתצהיר חתום בידי הנתבע 1 המאשר את טענותיו. במה דברים אמורים?
- 32
- 33 ביום 30.6.2005 חתם הנתבע על תצהיר שהוגש לבית המשפט המחוזי בתל אביב, במסגרת
- 34 הבקשה לביטול פסק הבורר שם הצהיר בסעיף 13 כדלקמן: "הסכומים הנ"ל המגיעים לכדי
- 35 367,086 ש"ח אינם כוללים שכ"ט עו"ד שעלינו לשלם לעו"ד שפיגלר בשיעור 12% מהסכום

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 אשר ייפסק ע"י כבוד הבורר". האמור בתצהיר זה החתום בידי הנתבע מהווה הודאה ברורה
2 ומפורשת בגרסתו של התובע. ההסברים שנשמעו מפיו לגבי הצהרתו זו היו מפותלים ובלתי
3 משכנעים. אם לא די באמור בתצהיר זה, הנה בחישוב ההוצאות בתיק הבוררות (צורף
4 לתצהיר התובע וסומן תנ/3) שנערך בידי הנתבע 1 (ראו הודאתו בעמ' 86 שורה 10 לפרוטוקול
5 הדיון מיום 6.12.2011) נרשם בפרק שכ"ט עו"ד שפיגלר "לפי החלטת בורר". אם סבור היה
6 הנתבע כי תשלום הסך של 20,000 דולר עוד בשנת 2000 היה בו משום סילוק מלוא שכר
7 הטרחה, מדוע זה ראה להוציא תחת ידו ביום 21.7.2004 מסמך שבו צוין במפורש כי שכ"ט
8 של התובע ייקבע לפי החלטת הבורר? גם לעניין זה לא סיפק הנתבע מענה משכנע.
9
- 10 46.7 הנתבעים המשיכו וטענו עוד כי התובע כלל לא הוכיח את סכום הפיצוי שנפסק על ידי הבורר,
11 ממנו יש לגזור את שכר הטרחה הנתבע. נטען כי משלא הוגש פסק הבורר, לא הוכח מהו
12 הסכום שנפסק על ידו. גם טענה זו דינה להדחות. נכון הוא שפסק הבורר לא הוגש ע"י התובע,
13 אולם די לעיין בהחלטת בית המשפט העליון מיום 13.1.2010 על מנת לעמוד על הסכומים
14 שנפסקו בו. באותה החלטה שניתנה בבקשה למתן רשות ערעור על החלטת בית המשפט
15 המחוזי בתל אביב שאישר את פסק הבורר, ציינה כב' השופטת פרוקצ'יה בסעיף 5 להחלטתה
16 כלהלן: "לאחר שמיעת ראיות, קבע הבורר כי על נורדיה לשלם לחזן סך 454,000 דולר
17 בתוספת מע"מ כערכם ביום 15.1.1999 וכן סך של 800,000 ש"ח בגין אותו פיצוי מוסכם
18 כאמור. די בכך על מנת להוכיח את הסכומים להם טען התובע, ולאור זאת אני קובע כי הורם
19 הנטל להוכחת הסכומים שנפסקו בפסק הבוררות בעניין נורדיה.
20
- 21 46.8 אין בידי לקבל גם את טענת הנתבעים 1 ו-2 לחוסר יריבות בינם לבין התובע בנוגע לשכח"ט
22 בעניין הליך הבוררות. די לעיין בכתבי הטענות שהוגשו לבית המשפט המחוזי ולבית המשפט
23 העליון בעניין זה על מנת לגלות כי הנתבעים 1 ו-2 היו צדדים לאותם הליכים. משכך, ברי כי
24 חלה עליהם גם החובה לשאת בשכר הטרחה המוסכם.
25
- 26 46.9 סכום הפיצויים שנפסקו לנתבעים בפסק הבורר, כשהם משוערכים נכון למועד הגשת התביעה
27 שכנגד מסתכם בסך 5,025,654 ש"ח. לפיכך, שכר הטרחה המגיע לתובע בגין תיק זה מסתכם
28 בסך 603,078 ש"ח בתוספת מע"מ נכון למועד הגשת התביעה.
29
- 30 הסכם אשר נאמן 47.
31
- 32 47.1 בחודש דצמבר 2003 ערך הנתבע 1 טיוטא לזיכרון דברים בין הנתבעים 1 ו-3 לבין אחד, אשר
33 נאמן, שעניינו מכירת הזכויות להטמנת הפסולת ושיקום הבור במחפרה בנורדיה. לטענת
34 התובע, לאחר שבדק את המסמך ותיקן אותו, אישר את הטיוטא בכפוף לכך שייחתם הסכם
35 מפורט, וזיכרון הדברים אכן נחתם. לאחר שאשר נאמן הודיע כי הוא מעוניין לרכוש את

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 הזכויות עפ"י זיכרון הדברים, קיים התובע לגרסתו ישיבות ממושכות עם הנתבע 1 ולאחר
 2 שקיבל טיוטת הסכם מעו"ד גלעד וקסלמן, בחן אותה, הכניס בה תיקונים ושינויים רבים.
 3 לאחר מו"מ ממושך, נחתם ההסכם והבור נמכר על זכויותיו, לרבות הזכות להמשיך בהליכים
 4 שננקטו בה"פ 470/00 בדבר הצהרה על זכותו של הנתבע 1 לשקם את הבור ועת"מ 1243/02
 5 בעניין הדרישה לקידום תכנית לשיקום הבור. תמורת העסקה עמדה ע"ס 1,215,000 ש"ח
 6 בתוספת מע"מ.
 7
 8 עבור ייצוג הנתבעים והטיפול בהסכם דרש התובע שכר ראוי בשיעור 1.5% משווי העסקה,
 9 היינו סך 18,255 ש"ח בתוספת מע"מ.
 10
 11 47.2 הנתבע 1 טען מצדו כי התובע לא ערך את ההסכם וזה נערך ע"י עו"ד וקסלמן. לגרסתו,
 12 תפקידו של התובע התמצה בכך שהוא עיין בהסכם פעם אחת "ביום שישי בבוקר" כאשר עד
 13 לאותו בוקר לא היה מעורב בו כלל. עוד טען הנתבע כי התובע טיפל בשמו בעתירה מנהלית
 14 שעניינה זכויות הטמנת פסולת וישקום "הבור" במחפרה בנורדיה. עבור טיפול זה שולם
 15 לתובע שכ"ט בסך 84,728 ש"ח. אלא שלאחר שני דיונים מקדמיים שנערכו בשנת 2004 בקט
 16 אשר נאמן לרכוש את זכויות הנתבע, לרבות זכותו בעתירה המנהלית. לטענת הנתבע, סרב
 17 התובע לטפל בעסקה זו לאור כך שהתרשם כי מדובר בעסקה "הזויה" וכי אשר נאמן הנו
 18 טיפוס "מפוקפק". הואיל וכך, לא היה התובע מעורב כלל בניסוח ההסכם וזה נוסח על ידי
 19 ב"כ אשר נאמן, עו"ד וקסלמן. לטענת הנתבע 1 אותו אשר נאמן נפגש עם התובע ולאחר
 20 שהבטיח לו \$1,000 הסכים הלה "לעיין" בהסכם ולהיפגש עם עו"ד וקסלמן, ובאותה פגישה
 21 נחתם גם ההסכם. בכל מקרה, מאחר ושכה"ט בגין העתירה המנהלית שולם במלואו, הודיע
 22 התובע, כך לטענת הנתבע כי לא ידרוש סכום נוסף עבור השתתפותו בפגישה בה נחתם
 23 ההסכם. כך או כך, מאחר וייצוגו של התובע בעתירה המנהלית הסתיים בשלב מוקדם ביותר,
 24 אין הצדקה, לשיטת הנתבע 1, לחייבו בתשלום שכ"ט נוסף עבור ההסכם.
 25
 26 47.3 גרסתו של הנתבע 1 לעניין היקף מעורבותו של התובע בהסכם עם אשר נאמן דינה להידחות.
 27 לתצהיר עדותו הראשית, צרף התובע מסמכים המוכיחים כי היה מעורב פעיל בניסוח זיכרון
 28 הדברים וההסכם שנחתם בעקבותיו. הנספח תנ/9 הנו זיכרון הדברים עליו מופיעים תיקונים
 29 בכתב יד שנערכו על ידי התובע. הנספחים תנ/9(1) ו- תנ/9(2) הנם תיקונים שנערכו בכתב ידו
 30 של התובע לגבי ההסכם הסופי. מדובר בהיקף נרחב של תיקונים, המעיד על שקריות גרסתו
 31 של התובע לפיה "עיין" התובע בהסכם פעם אחת במועד שבו נחתם. אותם תיקונים מעידים
 32 כאלף עדים על כך שהתובע היה מעורב פעיל בניסוחו של ההסכם הסופי.
 33
 34 בחקירתו הנגדית, נאלץ הנתבע 1 לחזור בו מגרסתו והודה כי התובע היה מעורב בעריכת
 35 זיכרון הדברים וההסכם (עמ' 74 לפרוטוקול הדיון). לדבריו הוא לא זכר כי הועברו תיקונים

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 להסכם ערוכים בכתב ידו של התובע, ובלשונו: "הוא היה אתנו בחתימה וישב איתנו שם
2 בעניין של החתימה. את הקטע הזה של שבוע לפני זה אני לא זוכר. אם המסקנה היא שהוא
3 עסק בחוזה שבוע לפני זה, בהסכמתי, זו יכולה להיות מסקנה, אין לי בעיה עם זה בכלל. אין
4 לי בעיה עם זה. אני מסכים אתך. יכול להיות. אני לא מתכחש לזה" (נעמ' 75 שורה 5 ואילך
5 לפרוטוקול). ובהמשך אישר (ש' 15) "בואי נעשה את זה כך - אני הזמנתי אותו להיות מעורב
6 בחוזה הזה. בסדר. אין בכלל issue העובדות מדברות". אם אלה הן העובדות, והתובע אכן
7 היה מעורב בהסכם, מדוע הצהיר הנתבע 1 את מה שהצהיר? גרסה זו מהווה הודאה מפורשת
8 מפי הנתבע 1 בכך שדבריו בתצהירו בעניין ההסכם עם אשר נאמן לא היו אמת, בלשון עדינה.
9
- 10 47.4 אלא שחרף קביעתי זו לגבי חוסר אמינות גרסתו של הנתבע 1, אין בידי לקבל את התביעה
11 ככל שהיא מתייחסת לרכיב זה. הנתבעים שלמו לתובע סכום של 84,728 ש"ח בגין טיפולו
12 בעתירה המנהלית. אין חולק כי בשלב מוקדם של הדיון באותה עתירה הועברו הזכויות
13 להמשיך בנייה להידי אשר נאמן והתובע חדל מלטפל בה. בנסיבות, שומה היה על התובע
14 להשיב את החלק היחסי של שכר הטרחה שגבה, חזרה לידי הנתבעים. לכל הפחות, היה עליו
15 לזקוף את הסכום העודף שקיבל לידי, לכיסוי שכה"ט המגיע לו בעבור עריכת ההסכם העומד
16 ע"ס 18,225 ₪ בתוספת מע"מ. בהינתן מסקנה זו אני דוחה את התביעה, ככל שהיא מתייחסת
17 לשכה"ט המגיע בגין הסכם אשר נאמן.
18
- 19 48. הטיפול בהליכים ובהסכם מול ב"ל
20
- 21 48.1 אין חולק כי התובע ייצג את הנתבעים בהליכים שונים שהתנהלו מול בנק לאומי לישראל
22 בע"מ הן בבתי המשפט והן בהוצאה לפועל. חלקם של אותם תיקים טופלו על ידי עורכי דין
23 אחרים והועברו לטיפולו של התובע בשלב כזה או אחר. אין גם חולק כי הנתבעים שילמו על
24 חשבון המגיע מהם בגין הטיפול באותם תיקים, סך של לפחות 74,000 ש"ח. אלא שלטענת
25 התובע נותרו הנתבעים חייבים עבור הטיפול בתיקים הנ"ל שכ"ט בסך 48,965 ש"ח.
26
- 27 48.2 תחשיב התובע מבוסס על שכר הטרחה שסוכם לדבריו עם הנתבעים בעל פה, כמפורט בסעיף
28 42(1) לתצהירו (נ/3). הנתבעים חולקים על הסכומים המפורטים בהסכם הנטען. בהקשר
29 זה מפנים הנתבעים לדוגמא לכך שטענת התובע כי סוכם בעל פה שכר הטרחה שישולם בגין
30 כל ישיבת בימ"ש יעמוד ע"ס \$1,000+ מע"מ, מנוגדת להצעת תעריף שכ"ט אותה ערך התובע
31 בעצמו ביום 18.4.99 (נספח ל' לתצהיר הנתבע) שם הוצע כי שכה"ט עבור כל ישיבת בימ"ש
32 יעמוד ע"ס \$300+ מע"מ.
33
- 34 48.3 לאחר ששקלתי טענות הצדדים ואף מבלי להכריע בשאלה האם הוכח הסכם שכר הטרחה
35 בעל פה, לו טוען התובע, אני סבור כי דין התביעה ברכיב זה להידחות.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1
2 בתצהירו, ציין התובע כי מאחר ורוב התיקים הקשורים לפרשיית בל"ל שהיו במשרדו נלקחו
3 על ידי הנתבע, אזי בנושאים אלה הוא שיחזר מתוך יומנו ומתוך רישומים במסמכים שונים
4 את ההליכים והפעולות שננקטו על ידו. בסעיף 42 יא(2) לתצהירו ערך התובע טבלה המסכמת
5 את כלל הפעולות, ההליכים והדיונים שהתקיימו בתיקי בל"ל. דא עקא שהתובע לא טרח
6 להציג את יומנו או את אותם מסמכים מתוכם שחזר את הפעולות בהן נקט. די לעיין בטבלה
7 על מנת לעמוד על כך שהיא כוללת מספר רב של דיונים ופגישות שכלל לא הוכחו. אין די
8 בהצהרתו של התובע לעניין זה, אלא היה עליו להציג את הראיה הטובה ביותר, בין אם
9 מדובר ביומן משרדו ובין אם מדובר בתרשומות ומסמכים אחרים, כפי שציין בתצהירו. אין
10 די בטבלה שאותה ערך לצורך הרמת הנטל להוכחת היקף העבודה שנעשתה על ידו ובגינה
11 דרש שכ"ט על פי התעריף לו טען.
12
- 13 48.4 לבד מהטיפול בהליכים מול בל"ל דרש התובע גם שכ"ט עבור טיפולו בהסכם הפשרה שהושג
14 בסופו של דבר עם בל"ל ואשר הביא לסיומם של כלל ההליכים, לרבות הליכי ההוצל"פ, בהם
15 נקט הבנק כנגד הנתבעים. לטענת התובע הסכם הפשרה שנחתם בין הצדדים ביום 2.8.2005
16 חסך לנתבעים 10 מליון ש"ח ועל כן שכה"ט המגיע לו, העומד על שיעור 5% מסכום החיסכון
17 מסתכם בסך 500,000 ש"ח. לדברי התובע הוא היה מעורב באופן אינטנסיבי בגיבוש פרטיו
18 של הסכם הפשרה והשקיע זמן רב ומאמצים כבירים על מנת להוביל להכתרתו של המשא
19 ומתן בין הצדדים בהצלחה.
20
- 21 מבלי להידרש לפירוט התחשיב שערך התובע ולהיקף השעות שהשקיע בטיפולו עד לגיבוש
22 הסכם הפשרה, אני סבור כי גם ברכיב זה דין התביעה להידחות. אין חולק כי התובע טיפל
23 וייצג את הנתבעים בהליכים שונים הקשורים לבל"ל. בסופו של יום, המחלוקות בין הצדדים
24 יושבו במסגרת הסדר פשרה כולל שהביא קץ להתדיינות בין הצדדים ולהליכי ההוצל"פ
25 שנקטו בידי הבנק. אותו הסכם מהווה חלק מהטיפול בהליכים המשפטיים, לרבות ההליכים
26 בהוצל"פ ואינו עומד בפני עצמו. עורך דין המקבל שכ"ט בעבור טיפולו בתיק של לקוחו אינו
27 זכאי ברגיל לשכ"ט בנפרד עבור הסכם פשרה שהביא לסיומו של אותו תיק עצמו, אלא אם כן
28 סוכם במפורש אחרת. בענייננו, לא נטען, לא כל שכן שלא הוכח כי נעשה הסכם כאמור, לפיו
29 זכאי התובע לשכ"ט נפרד עבור עריכת הסדר הפשרה עם בל"ל.
30
- 31 48.5 ראוי להעיר לעניין זה דבר נוסף - על אף שהסכם הפשרה עם בל"ל נחתם עוד בשנת 2005
32 והגם שלתובע מגיע לדבריו שכר טרחה בסכום העולה על חצי מליון ש"ח, לא נשלחה כל
33 דרישה למי מהנתבעים לסילוק אותו חוב. לא זו בלבד, אלא שהתובע המשיך לטפל בענייניהם
34 השונים של הנתבעים משך מספר שנים מבלי לדאוג לגביית שכר הטרחה הנטען. הדעת נותנת

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 כי אילו סבר התובע שהנתבעים חייבים לו שכ"ט בסכומים כה ניכרים, בעבור טיפולו בתיקי
2 בל"ל, לא היה מסכים להמשיך בייצוגם בעניינים אחרים בטרם הוסדר אותו חוב.
3
- 4 תביעה בת"א 1210/06 (בימ"ש שלום נתניה) .49
5
- 6 49.1 התובע הגיש תביעה כספית בשם הנתבעת 3 לבית משפט השלום בנתניה כנגד פקיד השומה
7 נתניה בגין נוקים שנגרמו לשני רכבי החברה שנתפסו על ידי פקיד השומה במסגרת הליכים
8 שנקטו כנגד הנתבע 2. סכום התביעה עמד ע"ס 149,000 ש"ח. לדברי התובע, סוכם כי
9 שכה"ט בגין תיק זה יהיה בשיעור 10% מסכום התביעה אולם במועד מאוחר יותר הוא
10 הסכים להעמיד את שכר טרחתו ע"ס 14,000 ש"ח בתוספת מע"מ. חרף סיום התיק בפסק
11 דין, לא שולם לתובע לדבריו כל סכום בגין הטיפול בו.
12
- 13 49.2 בתצהיר עדותו הראשית, טען הנתבע 1 בהתייחס לרכיב זה של התביעה כי לתובע שולם מלוא
14 שכה"ט שדרש בסך 7,500 ש"ח וזאת ביום 2.12.08. להוכחת טענתו זו מפנה הנתבע לסיכום
15 שנערך בכתב ידו של התובע ובו נרשם כי עבור "ה"פ מכונית 10% - 7,500 ש"ח". אלא
16 שבטענתו זו מתעלם הנתבע מכך שבכותרת המסמך נרשם "בקשת עמי". אין במסמך זה כדי
17 ללמד כי התובע הסכים לדרישות הנתבע בנוגע לשכר טרחתו.
18
- 19 יתר על כן, חרף הטענה שהעלה הנתבע בתצהירו לפיה עמד שכה"ט בגין תיק זה ע"ס 7,500
20 ש"ח ושולם במלואו, הנה בעדותו בפניי העלה גרסה אחרת בתכלית. על פי גרסתו העדכנית,
21 הוא שלם לתובע בגין טיפולו בתיק זה סך של לא פחות מ- 20,000 ש"ח בתוספת מע"מ.
22 העובדה שטענה זו לא נטענה על ידו בתצהירו וכי מדובר בסכום הגבוה אפילו מדרישת
23 התובע, לא הפריעה לנתבע לדבוק בגרסתו החדשה לפיה שלם 20,000 ש"ח בתוספת מע"מ
24 בעבור טיפולו של התובע בתיק זה. להוכחת דבריו הציג הנתבע כרטסת ממוינת (נספח לט'
25 לתצהירו) ממנה עולה לשיטתו כי הסכום הנ"ל שולם בגין התביעה הכספית נשוא הדיון
26 בסעיף זה. אלא שעיון באותה כרטסת, ומבלי להידרש לערכה הראייתית, מגלה כי לא ניתן
27 ללמוד ממנה דבר וחצי דבר על תשלום שנעשה לסילוק שכר הטרחה דווקא בתיק זה. בשים
28 לב להיקף התיקים בהם טיפל התובע בשם הנתבעים, לא ברור כיצד ניתן לזקוף את
29 התשלומים עליהם הצביע הנתבע 1 דווקא לחוב שכר הטרחה נשוא ענייננו. הנטל לעניין זה
30 מוטל על הנתבעים שלא הצליחו להרימו.
31
- 32 49.3 הסכום שנדרש בגין הטיפול בתביעה הכספית בבית משפט השלום בנתניה סביר בעיניי,
33 ומשלא עלה בידי הנתבע להוכיח כי פעל לסילוקו, אני מקבל את התביעה ככל שהיא
34 מתייחסת לרכיב זה. שכה"ט כשהוא משוערך למועד הגשת התביעה שכנגד מסתכם בסך
35 20,734 ₪ ותשלומו חל על הנתבעת 3 בלבד.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1
2
3 ה"פ 665/05 בבית המשפט המחוזי בתל אביב .50
4
5 50.1 לאחר שניתן פסק הדין בע"א 9412/03 הגיש התובע בשם הנתבע 1 ה"פ לבית המשפט המחוזי
6 בה עתר להצהיר כי דרישת פקיד השומה לפי מיטב השפיטה לשנים 1994-96 אינה מבוססת
7 ועל כן המס שנדרש אינו משקף את מס האמת. בתצהיר עדותו הראשית, מציין התובע כי
8 עובר להגשת התובענה הנ"ל בקש אותו הנתבע להיפגש עם השופט בדימוס תיאודור אור כדי
9 לבחון אפשרות לבקש קיומו של דיון נוסף. בעקבות אותו מפגש נולד הרעיון להגשת המרצת
10 הפתיחה, בדעה אחת עם הנתבע.
11
12 50.2 בקשה שהגיש פקיד השומה לדחיית התובענה על הסף נדחתה על ידי כבי' השופטת פלפל.
13 בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון התקבלה תוך שבית המשפט מורה על
14 סילוק התובענה על הסף.
15
16 50.3 בגין הטיפול בתיק זה דרש התובע שכ"ט בסך 60,000 ₪ בתוספת מע"מ ואולם הנתבע
17 התחמק לטענתו מתשלום מחמת מצבו הכספי הקשה והבטיח לפרוע את חובו לאחר אישור
18 פסק הבורר בעניין נורדיה. בחלוף כשלוש שנים בקש לפתע הנתבע, כך לגרסת התובע, כי הלה
19 יסתפק בסך 25,000 ₪ ושלם לידו סכום זה.
20
21 50.4 הנתבעים מצדם טוענים כי הסך של 25,000 ₪ ששולם לתובע היווה סילוק מלא ומוחלט של
22 שכה"ט שהגיע בגין התיק הנ"ל וכי התובע אף אישר זאת בכתב ידו על גבי המסמך שצורף
23 כנספח מבי' לתצהיר הנתבע.
24
25 50.5 אין בידי לקבל גרסת הנתבעים כי התשלום בסך 25,000 ₪ היווה סילוק מלא שכר הטרחה
26 שהגיע לתובע. די לעיין במסמך עליו סמכו יהבם על מנת לגלות כי נרשם בכותרתו שמדובר
27 בדרישת הנתבע. מכאן שהטענה כי זהו שכה"ט המוסכם רחוקה מן האמת.
28
29 50.6 יחד עם זאת, ומאחר והתובענה בבית המשפט המחוזי סולקה כבר בראשיתה, אני סבור כי
30 היה על התובע להפחית מדרישתו לקבל שכר מלא, כאילו התנהל ההליך עד תומו. בנסיבות,
31 נראה לי כי שכ"ט בסך 40,000 ₪ בתוספת מע"מ יהווה שכר הולם וראוי הן בגין ההליך בבית
32 המשפט המחוזי והן בעבור הדיון בבקשת רשות ערעור שהוגשה ע"י פקיד השומה לבית
33 המשפט העליון.
34

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 הואיל ואין חולק כי הנתבעים שלמו ע"ח המגיע סך 25,000 ₪ בתוספת מע"מ, הרי שנתרו
 2 חייבים סך 15,000 ₪ בצירוף מע"מ. סכום זה משוערך למועד הגשת התביעה שכנגד מסתכם
 3 בסך 20,172 ₪ ותשלומו חל על הנתבעים 1 ו-2.
 4
 5 עמ"ה 1019/06 בבית המשפט המחוזי בת"א
 6
 7 51.1 בשנת 2005 החליט פקיד השומה לפתוח את השומה של הנתבעת 3 לשנת המס 1977 בהתאם
 8 לסעיף 147 לפקודת מס הכנסה. כנגד החלטה זו הוגשה עתירה מנהלית 1019/06 בעקבותיה
 9 חזר בו פקיד השומה מהחלטתו.
 10
 11 51.2 בגין הליך זה דרש התובע שכ"ט בסך 20,000 ₪ בתוספת מע"מ מתוכם שלם הנתבע ביום
 12 2.12.08 סך 10,000 ₪ בתוספת מע"מ.
 13
 14 51.3 בשים לב לשלב שבו הסתיים ההליך, אני סבור כי הסכום ששולם על ידי הנתבע מסלק את
 15 השכר המגיע לתובע בגין ההליך הנדון. לפיכך, התביעה ככל שעניינה תשלום זה, נדחית.
 16
 17 בש"א 11403/03 בבית המשפט העליון
 18
 19 52.1 כפי שצוין לעיל במקביל לערעור שהגישו הנתבעים על פסק דינו של בית המשפט המחוזי
 20 לעניין סיווג העסקאות כפירותיות (ע"א 9412/03) הגיש פקיד השומה ערעור בנושא הדיבידנד
 21 (ע"א 10398/03).
 22
 23 52.2 בקשה שהוגשה לרשם בית המשפט העליון למחיקת ערעורו של פקיד השומה על שום שזה
 24 הוגש באיחור ושלא על פי המועדים הקבועים בתקנות, נדחתה. התובע הגיש בשם הנתבעים
 25 ערעור על החלטת הרשם וזה נדחה בהחלטת כב' השופט ריבלין מיום 18.3.2004.
 26
 27 52.3 עבור הטיפול בהגשת הבקשה לרשם והטיפול בערעור דרש התובע שכר טרחה נפרד ממה
 28 ששולם עבור טיפולו בתיק העיקרי. לדבריו הוסכם כי שכה"ט יעמוד ע"ס 10,000 ש"ח
 29 בתוספת מע"מ. הנתבעים מצדם טענו כי שכר הטרחה ששולם עבור הערעור כולל בחובו
 30 תשלום עבור כל מרכיבי התיק ולכן לא ברור מניין נולדה דרישה זו של התובע.
 31
 32 53.4 לעניין זה מקובלת עליי עמדתם של הנתבעים. נכון הוא שהתובע הציג דרישה לתשלום שכ"ט
 33 עו"ד בסך 10,000 ₪ בגין הבקשות שהוגשו (נספח תנ/30 לתצהירו) אולם אין בכך להעיד על
 34 הסכמת הנתבעים לשלם סכום זה. מששולם שכר הטרחה עבור הטיפול בהליכים בפני בית
 35 המשפט העליון, הכוללים את ערעורם של הנתבעים והערעור שכנגד שהגיש פקיד השומה, אין

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 מקום לפצל באופן מלאכותי את הבקשות שהוגשו במסגרת אותם הליכים ולדרוש בגין
2 שכ"ט נפרד. לפיכך, התביעה בנוגע לדרישת תשלום זו, נדחית.
- 3
- 4 ה"פ 179/05 בבימ"ש השלום בנתניה
- 5
- 6 54. בתצהירו ובסיכומיו טען התובע לחוב בסך 7,500 ₪ בגין טיפולו בהמרצת פתיחה 179/05
7 שהוגשה כנגד פקיד השומה. דא עקא שתיק זה ושכר הטרחה הנדרש בגינו לא בא זכרם בכתב
8 התביעה והטענה מהווה הרחבת חזית אסורה, לגביה הביע הנתבע התנגדותו. די בכך על מנת
9 לדחות את טענות התובע לעניין זה.
- 10
- 11 החשבוניות מיום 2.12.2008 ו- 25.12.2008
- 12
- 13 55. אין חולק כי מעבר לסכומים הנתבעים לעיל, שלמו הנתבעים לתובע סכומים מסכומים שונים
14 בגין שירותיו המשפטיים. טענת הנתבעים כאילו שתי החשבוניות שצורפו לתצהיר התובע
15 נספחים תנ/26(1) ו- תנ/26(2) מעידות על סילוק מלוא המגיע לתובע בגין שירותיו, דינה
16 להידחות. הנתבע מפנה בהקשר זה לכך שעל גבי החשבוניות/מס מודפסות האותיות "ע"ח"
17 ומכאן שלא מדובר בתשלום שנעשה על חשבון, כפי שטוען התובע, אלא בביטוי המופיע על גבי
18 כלל החשבוניות כחלק מובנה מהן. בטענתו זו טועה הנתבע ומטעה. נכון הוא שעל גבי
19 החשבוניות/מס מודפס הביטוי "ע"ח" כחלק אינטגרלי מהחשבוניות ואולם מעבר לכך נרשם
20 בכתב יד באותיות קידוש לבנה - ע"ח חוב שכ"ט. עדיף אילו היה הנתבע נמנע מהעלאת טענת
21 סרק זו העומדת בניגוד לכתוב.
- 22
- 23 56. קיוזים
- 24
- 25 56.1 במהלך שנת 2001 הגישה החברה הישראלית לטרקטורים תביעה כנגד הנתבעת 3 בגין חוב
26 ע"ס 50,000 ₪. התובע הגיש בשם הנתבעת הנ"ל כתב הגנה ובמקביל הגיש תביעה שכנגד בגין
27 נזקים שנגרמו לה. לטענת הנתבעים בגין התביעה העיקרית שולמו לתובע סך 10,450 ₪ עבור
28 שכר טרחתו ואילו בעבור התביעה שכנגד שולמו סך 50,292 ₪.
- 29
- 30 תיק זה הסתיים בפשרה ובית המשפט אישר החזרת האגרה ששולמה בגין התביעה שכנגד
31 חזרה לידי הנתבעים. לטענת הנתבעים קיבל התובע מגזברות בית המשפט החזר אגרה בסך
32 9,458 ₪ ביום 15.4.03 אך לא השיב סכום זה לנתבעים, חרף דרישותיהם. הנתבעים אף דרשו
33 החזר חלק משכ"ט ששולם בגין ההליכים שהסתיימו כאמור בשלב מוקדם ביותר.
- 34

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 56.2 התובע מצדו טען כי מעולם לא העלו הנתבעים דרישה להחזר כספי כלשהו. אף במסמך שצורף כנספח מבי' לתצהיר הנתבע, הכולל דרישותיו לגבי התחשבנות בנושא שכה"ט הנושא תאריך 2.12.2008, לא נתבקש התובע להחזיר כספים כאלה ואחרים שנגבו כביכול ביתר. העובדה שסכומים אלו אף לא נתבעו בתביעה העיקרית, מלמדת אף היא כי הדרישה להחזר כספי נולדה רק לאחר הגשת תביעתו של התובע לתשלום שכר הטרחה המגיע לו. באשר להחזר האגרה טען התובע בתצהירו כי אין זכר בספריו לסכום כלשהו שנתקבל מביהמ"ש.
- 56.3 דין טענה זו של הנתבעים להידחות בחלקה המכריע. לעניין תשלום שכר הטרחה ביתר, אני נכון לקבל את הטענה כי ככל ששלמו הנתבעים את מלוא שכה"ט שנדרש עבור הטיפול בתיק החברה הישראלית לטרקטורים, אפשר ומגיע להם החזר כלשהו. זאת בשים לב לכך שההליכים באותו תיק הסתיימו בשלב מוקדם ביותר. אלא שהנטל להוכחת הטענה כי מלוא שכה"ט בגין אותו תיק סולק, מונח היה לפתחם של הנתבעים ונטל זה כלל לא הורם. הנתבעים הפנו לכרטסת ממוינת והצביעו על סכומים מסכומים שונים הנוקפים לשיטתם לשכה"ט הנ"ל. אין בידי לקבל מסמך זה כראיה לתשלום הנטען ולו על שום שלא ניתן ללמוד מתוכו כי הסכומים להם טענו הנתבעים אכן נוקפו לשכר הטרחה שבו מדובר. יש להניח כי במידה והנתבעים היו משלמים את שכר הטרחה בתיק הנ"ל במלואו היו מחזיקים בידיהם קבלה מאת התובע. לא זו בלבד שקבלה מעין זו לא הוצגה כלל אלא שאין כל זכר לדרישה להחזר שכה"ט ששולם ביתר עוד בשנת 2001, על אף שיחסי הצדדים נמשכו מספר שנים לאחר מכן והנתבעים המשיכו לשלם כספים לתובע. אילו היתה טענתם לעניין החזר נכונה, סביר להניח כי היו דורשים לערוך קיזוז תחת להמשיך ולשלם כספים לתובע.
- 56.4 ככל שהדברים מתייחסים להחזרת האגרה, הרי לאור הודאתו של התובע בקבלת החזר האגרה והסכמתו לקזז סכום זה מכל סכום שייפסק לו, אני מורה על קיזוז הסך של 9,458 ₪ כשהוא נושא ריבית והפרשי הצמדה מיום 15.4.03 מכל סכום שייפסק לתובע בתביעתו הנגדית. סכום זה כשהוא משוערך למועד הגשת התביעה מסתכם בסך 13,421 ₪.
- 56.5 התיק האחר בגינו עתרו הנתבעים לקזז שכה"ט ששולם לשיטתם לתובע ביתר, התנהל בבית הדין לעבודה. מדובר בתביעה שהגישה גיסתו של הנתבע 1, כנגד הנתבעת 3 לתשלום פיצויי פיטורין וזכויות נוספות, לאחר שפוטרה על ידי הנתבע 1. התביעה הוגשה בבית הדין לעבודה ובד בבד עם הגשת כתב ההגנה, הגישה הנתבעת 3 באמצעות התובע תביעה שכנגד להשבת כספים אשר על פי הנטען נגנבו על ידי העובדת בתחכום מהחברה במהלך שנות עבודתה.
- לטענת הנתבעים, התרשל התובע בניהול תיק זה בכך שהגיש תביעה שכנגד שאינה בסמכות בית הדין לעבודה. מטעם זה נדחתה התביעה שכנגד ולא ניתן להגישה לבית המשפט המוסמך מאחר והתיישנה זה מכבר.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1
- 2 56.6 טענות הנתבעים לגבי עניין זה משקפות עד כמה הופרחו מפייהם בחלל האוויר טענות סרק,
- 3 חסרות יסוד ואחיזה, תוך הצגת נזקים מדומים וחסרי בסיס, ואגב השחרת פניו של התובע
- 4 והארכתו וסרבולו של ההליך ללא כל הצדקה. די לעיין בפסק הדין שניתן בבית הדין האזורי
- 5 לעבודה בתל אביב (נספח יט' לתצהיר התובע) על מנת להיווכח כי לא הועלתה כל טענה מצד
- 6 התובע בחוסר סמכות ובית הדין התייחס באופן ענייני לטענות שהעלו והכריע בהן לגופן. לא
- 7 ברור מניין המציאו הנתבעים את הטענה כי התביעה שכנגד הוגשה בחוסר סמכות וכי מטעם
- 8 זה נדחתה. כל הסכומים הנוגעים להליכים בפני בית הדין האזורי לעבודה והערעור בפני בית
- 9 הדין הארצי לעבודה, מופרכים, חסרי אחיזה וטענת הקיזוז המועלית ביחס אליהם, דינה
- 10 להידחות.
- 11
- 12 57. לסיכום התביעה שכנגד יוצא כי על הנתבעים שכנגד לשלם לתובע שכנגד את הסכומים
- 13 הבאים:
- 14
- 15 57.1 בגין בוררות נורדיה 603,078 ₪ בתוספת מע"מ. תשלום זה יחול על הנתבעים יחד ולחוד.
- 16
- 17 57.2 בגין ת.א. 1210/06 (בימ"ש השלום בנתניה) סך 20,734 ₪ בתוספת מע"מ. סכום זה יחול על
- 18 הנתבעת שכנגד 3 בלבד.
- 19
- 20 57.3 בגין ה"פ 665/05 (ביהמ"ש המחוזי בתל אביב) סך 20,172 ₪ בתוספת מע"מ. סכום זה יחול על
- 21 הנתבעים שכנגד 1 ו-2.
- 22
- 23 57.4 מתוך הסכומים דלעיל יקוזז הסך של 13,421 ₪ בגין החזר האגרה שלא הועברה לידי
- 24 הנתבעים שכנגד.
- 25
- 26 **סוף דבר**
- 27
- 28
- 29 58. בתביעתו, ייחס התובע לנתבעים מחדלים ורשלנות מקצועית בכל הקשור לטיפולם בענייניו.
- 30 טענותיו נדחו משלא נמצא להן כל יסוד, ומשנוכחתי כי הנתבעים ייצגו את התובע וטיפלו
- 31 בענייניו באופן מקצועי ומיומן. העובדה שלא כל ציפיותיו ותקוותיו של התובע התגשמו, אינה
- 32 קובעת, שכן המבחן בשאלת הרשלנות המקצועית אינו מבחן התוצאה אלא מבחן הטיפול
- 33 הסביר והטוב, גם אם זה לא הניב את התוצאה המיוחלת. אדם הפונה לעורך דין ושוכר את
- 34 שירותיו אינו רוכש לעצמו פוליסת ביטוח המחסנת אותו מפני דחיית טענותיו. ככל שנהג עורך
- 35 הדין וכמוהו רואה החשבון במקצועיות ובמיומנות, אין לבוא אליו בטרוניה רק על שום שלא

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1 השיג את התוצאה הרצויה. הנתבעים פעלו בצורה מקצועית וטובה גם אם לא השיגו את
2 מלוא מבוקשו של התובע אלא רק את חלקו.
3
- 4 כתב התביעה וכן יתר כתבי בי-דין שהוגשו מטעם התובע נוסחו באריכות, בפירוט יתר הרבה
5 מעבר למתחייב, באופן מסורבל, ותוך ערבוב בין עיקר לטפל והבאת טענות שאינן רלוונטיות
6 להכרעה. לא לכל הטענות ראיתי להידרש במפורש. כך למשל הטענה בדבר היפוך נטל הראיה
7 מכוח הכלל "הדבר מדבר בעדו" או הטענה לגבי ניגוד אינטרסים בין הנתבעים 1 ו- 2 מחד
8 לבין הנתבע 3 מאידך באופן שמנע ממנו קבלת הטיפול בעניינו של התובע וכיוב' טענות חסרות
9 שחר.
10
- 11 אני דוחה את התביעה העיקרית ומחייב את התובע לשלם לנתבעים 1 ו- 2 יחד הוצאות משפט
12 ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 50,000 ₪ בתוספת מע"מ. סכום זהה ישולם גם לנתבע מס' 3 בגין
13 שכ"ט והוצאותיו בתביעה העיקרית.
14
- 15 59. אני מקבל את התביעה שכנגד באופן חלקי ומחייב את הנתבעים שכנגד 1- 3 לשלם לתובע
16 שכנגד את הסכומים המפורטים בסעיף 57 דלעיל של פסק הדין. בנוסף, ישלמו הנתבעים
17 שכנגד יחד ולחוד לתובע שכנגד הוצאות משפט בגובה האגרה ששולמה על ידו עם הגשת
18 התביעה שכנגד כשסכום זה משוערך להיום וכן שכ"ט עו"ד בסך 50,000 ₪ בתוספת מע"מ.
19
- 20 60. הסכומים המפורטים בסעיף 57 דלעיל יישאו ריבית והפרשי הצמדה החל ממועד הגשת
21 התביעה שכנגד ועד היום.
22
- 23 כלל הסכומים בהם חויבו הנתבעים, כל אחד לפי חלקו, ישולמו תוך 30 יום מהיום אחרת
24 יישאו, בנוסף לאמור לעיל, ריבית והפרשי הצמדה כחוק החל מהיום ועד התשלום המלא
25 במועל.
26
- 27 המזכירות תמציא פסק הדין לב"כ הצדדים.
28
- 29 ניתן היום, ד' תשרי תשע"ד, 08 ספטמבר 2013, בהעדר הצדדים.
30

אמיר טובי, שופט

31
32
33

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 8643-10-09 חזן ואח' נ' מלצר ואח'

- 1
- 2
- 3
- 4